

Ευαγγέλιο Κατά Μάρκον

Σας φέρνω ένα χαρμόσυνο άγγελμα (Ευαγγέλιο) που θα γεμίσει χαρά μεγάλη όλο τον κόσμο (Λουκ.2,10).

Αυτά τα λίγα λόγια του αγγέλου στους βοσκούς την νύχτα της γεννήσεως του Χριστού, υπομνηματίζουν, επεξηγούν και περιγράφουν τα ευαγγέλια.

Ακούστηκαν πρώτα στα αυτιά των απλούστερων ανθρώπων (βοσκοί) για να μετακλίσουν μετά από λίγο στις ακοές των σοφότερων ανθρώπων (Μάγοι).

Ήταν και είναι επισημάνσεις για την παρουσία ανάμεσά μας ενός προσώπου. Του σπουδαιότερου προσώπου που όμως, ακριβώς λόγω της ποιότητός του δεν θέλει να επιβληθεί αλλά να αγαπηθεί, δεν προσπαθεί να αποκτήσει αλλά να μας «γεμίσει», δεν αγωνιά να γίνει απλώς αποδεκτό αλλά αγαπημένο πρόσωπο. Σημείο αντιλεγόμενο, ελεύθερης αναζήτησης, απροϋπόθετης επικοινωνίας.

Τα λόγια του αγγέλου στους βοσκούς και τους Μάγους και τελικά σε μας είναι λόγια για την Αποκάλυψη του Χριστού στον κόσμο. Τον Χριστό δεν τον ανακαλύψαμε, απεκαλύφθη. Αυτός είναι Αποκάλυψη. Ως εκ τούτου είναι πρόταση («έρχου και ίδε» Ιω.14,7) και ελεύθερη προτροπή («όστις θέλει...άκολουθείτω μοι» Ματθ.16,24).

Τα γεγονότα της ζωής του Χριστού ο καθένας μας τα «διαβάζει» με τα δικά του δεδομένα. Τουλάχιστον ας κρατήσουμε για μας στην προσπάθεια «ανάγνωσης», την αγάπη της αλήθειας (ό,τι και αν κοστίζει) και της ειλικρίνειας. Το απαιτεί η ιλιγγιώδης ελευθερία της ευαγγελικής πρότασης και η προσωπική μας καταξίωση από αυτήν την ελευθερία.

Ο Χριστός παραμερίζει να περάσουμε όταν του λέμε: «Κάνε στην άκρη!». Το αντέχει γιατί αγαπάει ουσιαστικά. Δεν «παίζει σκάκι» και από τις δυο πλευρές της σκακιέρας. Στην μία είναι Αυτός. Στην άλλη είμαστε εμείς, ελεύθεροι.

Έτσι το ευαγγέλιο είναι μια προτροπή να αγαπήσουμε αληθινά, αφού ο...μελλοντικά αγαπημένος δεν έχει κανένα εξωτερικό τεκμήριο γοητείας και έλξης (Σταυρωμένος!!).

Πρέπει να εμπιστευθούμε αυτά που στην αρχή ούτε να αποσαφηνίσουμε στον ίδιο τον εαυτό μας δεν μπορούμε! Πρέπει να μπούμε όλοι στην κατηγορία του Ματθαίου («ἀκολούθει μοι...καὶ ἀναστάς ἠκολούθησεν» Ματθ.9,9) των αποστόλων Πέτρου και Ανδρέα («καὶ εὐθέως ἀφέντες... ἠκολούθησαν» Ματθ.4,20) και των υιών Ζεβεδαίου («...εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ» Ματθ.4,22).

Για εκείνους μια τριετία άρκεσε για να Τον συνειδητοποιήσουν Βασιλέα της Δόξης . Ίσως σε μας όλη μας η ζωή να είναι η κραυγή του ταλαίπωρου πατέρα «βοήθει μου τῆ ἀπιστία» (Μαρκ.9,24).

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κεφ. 1^ο

¹ Αυτή είναι η αρχή του ευαγγελίου του Ιησού Χριστού, ο οποίος είναι ο Υιός του Θεού. ² Έγινε σύμφωνα με εκείνο που είναι γραμμένο στα βιβλία των Προφητών:

Εγώ αποστέλλω τον κήρυκά μου λίγο πριν από σένα, για να προετοιμάσει το δρόμο σου! ³ Στην έρημο ακούστηκε μια δυνατή φωνή που έλεγε: *Ετοιμάστε την οδό του Κυρίου· κάμετε ευθύ και καθαρό τον δρόμο του!*

⁴ Παρουσιάστηκε ο Ιωάννης ο βαπτιστής στην έρημο· και άρχισε να κηρύττει βάπτισμα μετανοίας, για συγχώρηση των αμαρτιών, ⁵ και πήγαινε σ' αυτόν ολόκληρη η περιοχή της Ιουδαίας και οι κάτοικοι της Ιερουσαλήμ, και όλοι βαπτίζονταν στον Ιορδάνη ποταμό από αυτόν, αφού πρώτα εξομολογούνταν τις αμαρτίες τους.

⁶ Αυτός ο Ιωάννης φορούσε ρούχα φτιαγμένα από τρίχες καμήλας και είχε μια ζώνη δερμάτινη στη μέση του. Έτρωγε ακρίδες (τα άκρα των φυτών), και μέλι άγριο.

⁷ Στο κήρυγμα του τόνιζε:

«Έρχεται μετά από μένα εκείνος που είναι ανώτερος από εμένα, του οποίου εγώ δεν είμαι άξιος ούτε να σκύψω να λύσω το κορδόνι των υποδημάτων του. ⁸ Εγώ σας βάπτισα με νερό! Αυτός θα σας βαπτίσει με Πνεύμα άγιο».

⁹ Εκείνο τον καιρό, ήρθε ο Ιησούς από τη Ναζαρέτ της Γαλιλαίας και βαπτίστηκε στον Ιορδάνη από τον Ιωάννη. ¹⁰ Κι αμέσως, ενώ έβγαινε από το νερό, είδε ν' ανοίγουν οι ουρανοί, και το Πνεύμα σαν περιστέρι να κατεβαίνει πάνω του. ¹¹ Τότε μια φωνή ακούστηκε από τα ουράνια: «Εσύ είσαι ο αγαπημένος μου Υιός, εσύ είσαι ο εκλεκτός μου».

¹² Το Πνεύμα στη συνέχεια, οδήγησε τον Ιησού έξω

στην έρημο. ¹³ Εκεί στην έρημο παρέμεινε σαράντα μέρες κι αντιμετώπισε τους πειρασμούς του σατανά. Ζούσε μαζί με θηρία, και τον υπηρετούσαν άγγελοι.

¹⁴ Μετά τη σύλληψη του Ιωάννη, ο Ιησούς ήρθε στη Γαλιλαία και κήρυττε το χαρμόσυνο μήνυμα για τη βασιλεία του Θεού. ¹⁵ «Έφθασε», έλεγε, «ο καθορισμένος καιρός και ήρθε η βασιλεία του Θεού· μετανοείτε και πιστεύετε στο Ευαγγέλιο».

¹⁶ Περιπατώντας ο Ιησούς στην όχθη της λίμνης της Γαλιλαίας, είδε τον Σίμωνα και τον Ανδρέα (αδερφό του Σίμωνα) να ρίχνουν τα δίχτυα στη λίμνη· ήταν ψαράδες. ¹⁷ «Ακολουθήστε με», τους είπε ο Ιησούς, «και θα σας κάνω αλιείς ανθρώπων». ¹⁸ Εκείνοι αμέσως άφησαν τα δίχτυα και τον ακολούθησαν. ¹⁹ Και πηγαίνοντας λίγο πιο πέρα, είδε τον Ιάκωβο, γιο του Ζεβεδαίου, και τον αδερφό του τον Ιωάννη μέσα στο καΐκι τους να τακτοποιούν κι αυτοί τα δίχτυα, ²⁰ και τους εκάλεσε αμέσως. Τότε αυτοί άφησαν παρευθύς τον πατέρα τους το Ζεβεδαίο, το πλοίο με τους εργάτες και τον ακολούθησαν.

²¹ Έφτασαν στην Καπερναούμ, το Σάββατο και αμέσως ο Ιησούς μπήκε στη συναγωγή και δίδασκε. ²² Οι άνθρωποι έμεναν κατάπληκτοι από τη διδασκαλία του· αυτός μιλούσε με αυθεντία κι όχι όπως οι γραμματείς.

²³ Εκεί στη συναγωγή τους ήταν κάποιος που κατεχόταν από δαιμονικό πνεύμα. Αυτός κραύγασε ²⁴ λέγοντας: «Άσε μας! Τι δουλειά έχεις εσύ μ' εμάς, Ιησού Ναζαρηνέ; Ήρθες να μας αφανίσεις; Σε ξέρω ποιος είσαι: είσαι ο Εκλεκτός του Θεού». ²⁵ Ο Ιησούς επιτίμησε το δαιμονικό πνεύμα και του είπε: «Πάψε να μιλάς και βγες απ' αυτόν». ²⁶ Το δαιμονικό πνεύμα, τάραξε τον άνθρωπο και φωνάζοντας δυνατά, βγήκε απ' αυτόν. ²⁷ Εξεπλάγησαν όλοι και συζητούσαν μεταξύ τους: «Τι είναι όλα αυτά;

Ποια είναι η καινούρια αυτή διδασκαλία; Με αυθεντία διατάζει ακόμη και τα δαιμονικά πνεύματα και τον υπακούουν;». ²⁸ Κι αμέσως διαδόθηκε η φήμη του παντού σ' όλη την περιοχή της Γαλιλαίας.

²⁹ Όταν έφυγαν από την συναγωγή, ήρθαν στο σπίτι του Σίμωνα και του Ανδρέα, με τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη. ³⁰ Η πεθερά του Πέτρου ήταν κατάκοιτη με πυρετό. Ενημέρωσαν τον Ιησού γι' αυτήν. ³¹ Και ο Ιησούς πήγε κοντά της, την έπιασε από το χέρι και τη σήκωσε. Αμέσως, όχι μόνο την άφησε ο πυρετός, αλλά σηκώθηκε και τους υπηρετούσε.

³² Το απόγευμα, όταν έδυσε ο ήλιος, τού έφεραν όλους τους αρρώστους και τους δαιμονισμένους, ³³ και όλοι οι κάτοικοι της πόλης είχαν μαζευτεί μπροστά στην πόρτα. ³⁴ Ο Ιησούς θεράπευσε πολλούς που υπέφεραν από διάφορες αρρώστιες, κι έβγαλε πολλά δαιμόνια· δεν τα άφηνε όμως να μιλούν, γιατί ανεκήρυτταν ότι είναι ο Μεσσίας.

³⁵ Πολύ νωρίς το πρωί, έφυγε ο Ιησούς και πήγε σε ένα ερημικό τόπο, κι εκεί προσευχόταν. ³⁶ Έτρεξαν όμως προς αναζήτησή του ο Σίμων και εκείνοι που ήταν μαζί του, ³⁷ και όταν τον βρήκαν, του είπαν: «Όλοι σε ζητούν». ³⁸ Τους αποκρίθηκε: «Πάμε στις γύρω κωμοπόλεις, να κηρύξω και εκεί· εξάλλου γι' αυτόν τον σκοπό έχω έρθει». ³⁹ Πήγε λοιπόν και κήρυττε στις συναγωγές τους σε όλη την Γαλιλαία, και έδιωχνε τα δαιμόνια από τους δαιμονισμένους που του έφερναν.

⁴⁰ Πήγε και τον συνάντησε κι ένας λεπρός, και πέφτοντας στα γόνατα τον παρακαλούσε: «Αν θέλεις, μπορείς να με καθαρίσεις από την λέπρα». ⁴¹ Ο Ιησούς τον σπλαχνίστηκε, και άπλωσε το χέρι του, τον άγγιξε και του είπε: «Θέλω. Να καθαριστείς από την λέπρα». ⁴² Και με το που είπε τα λόγια αυτά, αμέσως έφυγε από αυτόν η λέπρα

και καθαρίστηκε! ⁴³ Και ο Ιησούς αφού έκαμε σε αυτόν αυστηρές συστάσεις, τον έβγαλε αμέσως έξω από το σπίτι και του είπε: ⁴⁴ «Κοίταξε! Μην πεις σε κανέναν τίποτε. Μόνο πήγαινε και δείξε τον εαυτό σου στον ιερέα, και πρόσφερε για τον καθαρισμό εκείνα που καθόρισε ο Μωυσής, ως απόδειξη». ⁴⁵ Αυτός όμως έφυγε κι άρχισε να διαλαλεί τα πάντα και να διαδίδει το γεγονός, έτσι που ο Ιησούς δεν μπορούσε πια να μπει φανερά σε πόλη, αλλά έμενε έξω σε ερημικά μέρη. Παρά ταύτα ερχόταν σ' αυτόν ο κόσμος από παντού.

Κεφ. 2^ο

¹ Ύστερα από λίγες μέρες πήγε και πάλι ο Ιησούς στην Καπερναούμ και έγινε γνωστό, ότι βρισκόταν σε κάποιο σπίτι. ² Αμέσως μαζεύτηκαν εκεί πολλοί, τόσοι που δεν υπήρχε χώρος ούτε και έξω από την πόρτα, και αυτός τους δίδασκε τον λόγο του Θεού.

³ Και έρχονται και κάποιοι που έφερναν έναν παράλυτο, που τον μετέφεραν τέσσερεις. ⁴ Και μη μπορώντας από τον πολύ κόσμο να πλησιάσουν τον Ιησού, ξεσκέπασαν την στέγη πάνω από το σημείο που βρισκόταν ο Ιησούς και έκαναν ένα άνοιγμα και κατέβασαν από εκεί το κρεβάτι, επάνω στο οποίο ήταν ξαπλωμένος ο παράλυτος. ⁵ Ο Ιησούς είδε την πίστη τους και είπε στον παράλυτο:

«Παιδί μου, σου συγχωρούνται οι αμαρτίες σου!».

⁶ Εκεί ήταν και μερικοί γραμματείς, που ακούγοντάς το άρχιζαν να σκέπτονται:

⁷ «Πώς μιλάει αυτός έτσι βλασφημώντας; Ποιος μπορεί να συγχωρεί αμαρτίες εκτός από τον Θεό;»

⁸ Ο Ιησούς με το πνεύμα του κατάλαβε αμέσως, όσα αυτοί είχαν κατά νουν και τους είπε: «Τι είναι αυτά που σκέφτεστε; ⁹ Ποιο είναι ευκολότερο; Να πω στον παράλυτο: «Σου συγχωρούνται οι αμαρτίες σου; Ή να του πω: Σήκω, πάρε το κρεβάτι σου και περπάτα; ¹⁰ Αλλά για να καταλάβετε ότι ο Υιός του Ανθρώπου έχει εξουσία να συγχωρεί εδώ στην γη αμαρτίες» (γύρισε και λέει στον παράλυτο): ¹¹ «Εγώ σε διατάζω, σήκω, πάρε το κρεβάτι σου στον ώμο σου και πήγαινε στο σπίτι σου!». ¹² Και εκείνος σηκώθηκε αμέσως. Και αφού πήρε το κρεβάτι του στον ώμο του μπροστά στα μάτια όλων, βγήκε και έφυγε για το σπίτι του!

Όλοι έμειναν κατάπληκτοι, και δόξαζαν τον Θεό λέγοντας:

«Ποτέ μέχρι τώρα δεν είδαμε κάτι τέτοιο!»

¹³ Μετά από αυτά περπατούσε και πάλι δίπλα από τη λίμνη και ο λαός ερχόταν προς αυτόν και τους δίδασκε. ¹⁴ Και καθώς περπατούσε ο Ιησούς, είδε τον Λευί, τον γιο του Αλφαίου, να κάθεται στο τελωνείο και του είπε: «Ακολούθησε με».

Και εκείνος σηκώθηκε και τον ακολούθησε.

¹⁵ Και όταν ο Ιησούς κάθισε σε τραπέζι, στο σπίτι του Λευί, πολλοί τελώνες και αμαρτωλοί έτρωγαν και εκείνοι μαζί με τον Ιησού και με τους μαθητές του, γιατί έτυχε να βρεθούν εκεί, όταν ο Ιησούς κάλεσε τον Λευί, και εκείνος τον ακολούθησε.

¹⁶ Οι γραμματείς και οι Φαρισαίοι βλέποντάς τον να τρώει με τους τελώνες και τους αμαρτωλούς, ρώτησαν τους μαθητές του:

«Γιατί τρώει και πίνει με τους τελώνες και αμαρτωλούς;»

¹⁷ Ο Ιησούς τους άκουσε και τους είπε: «Δεν χρειάζονται γιατρό οι υγιείς, αλλά οι άρρωστοι! Δεν ήρθα να καλέσω σε μετάνοια τους δίκαιους αλλά τους αμαρτωλούς».

¹⁸ Βλέποντας ότι νήστευαν οι μαθητές του Ιωάννη και οι μαθητές των Φαρισαίων, έρχονται μερικοί και λένε στον Ιησού: «Γιατί οι μαθητές του Ιωάννη και οι μαθητές των Φαρισαίων νηστεύουν, ενώ οι δικοί σου μαθητές δε νηστεύουν;» ¹⁹ Ο Ιησούς τους αποκρίθηκε: «Μπορούν οι φίλοι του γαμπρού να νηστεύουν όσο αυτός είναι μαζί τους; Στο διάστημα που είναι μαζί τους ο γαμπρός, δεν μπορούν να νηστεύουν! ²⁰ Θα 'ρθει όμως καιρός που θα φύγει από κοντά τους ο γαμπρός, και τότε θα νηστεύουν.

²¹ Κανένας δε βάζει μάλωμα σε παλιό ρούχο ένα κομμάτι από καινούριο ύφασμα, γιατί το καινούριο ύφασμα θα σχίσει το παλιό ρούχο και το πρόβλημα θα γίνει μεγαλύτερο. ²² Επίσης, κανένας δε βάζει καινούριο κρασί σε παλιά ασκιά· γιατί το καινούριο κρασί θα τρυπήσει τα ασκιά, κι έτσι και το κρασί θα χυθεί και τα ασκιά θα καταστραφούν· το καινούριο κρασί πρέπει να μπει σε καινούρια ασκιά».

²³ Συνέβη να περνάει ο Ιησούς ημέρα Σάββατο από χωράφια σπαρμένα. Και οι μαθητές του, καθώς περπατούσαν, έτριβαν στάχυα για να φάνε τους σπόρους. ²⁴ Οι Φαρισαίοι τότε του είπαν: «Κοίταξε, τι κάνουν ημέρα Σάββατο, αυτό δεν επιτρέπεται!». ²⁵ Εκείνος τους απάντησε: «Δεν έτυχε να διαβάσατε, τι έκανε ο Δαβίδ, όταν βρέθηκε σε ανάγκη και πείνασε, αυτός κι οι σύντροφοι του; ²⁶ Ότι δηλ. μπήκε στον Οίκο του Θεού, τον καιρό που αρχιερέας ήταν ο Αβιάθαρ, και έφαγε τους άρτους της Προθέσεως, που δεν του επιτρεπόταν να τους φάει, αφού το δικαίωμα αυτό το έχουν μόνο οι ιερείς; Και έδωσε μάλιστα και στους συντρόφους του;». ²⁷ Και πρόσθεσε: «Το Σάββατο έγινε για τον άνθρωπο· όχι ο άνθρωπος για το Σάββατο. ²⁸ Επομένως ο Υιός του Ανθρώπου είναι κύριος και του Σαββάτου».

Κεφ. 3^ο

¹ Μετά από αυτό πήγε πάλι στη συναγωγή. Εκεί ήταν και ένας άνθρωπος με το ένα του χέρι παράλυτο. ² Όλοι πρόσεχαν να δουν, αν θα τον θεραπεύσει την ημέρα του Σαββάτου, για να τον κατηγορήσουν. ³ Λέει τότε στον άνθρωπο με το παράλυτο χέρι: «Σήκω και έλα εδώ στη μέση». Και τους ρώτησε: ⁴ «Επιτρέπεται να κάνουμε ημέρα Σάββατο το καλό ή το κακό; Να σώσουμε μια ζωή ή να την αφήσουμε να χαθεί;» Εκείνοι όμως σιωπούσαν. ⁵ Τότε τους κοίταξε όλους γύρω με οργή, και λυπημένος για την πώρωση της καρδιάς τους, είπε στον άνθρωπο: «Άπλωσε το χέρι σου». Και το άπλωσε. Και αμέσως έγινε το χέρι του εκείνο καλά όπως το άλλο. ⁶ Όταν έφυγαν από εκεί οι Φαρισαίοι, αμέσως συσκέφθηκαν με τους Ηρωδιανούς και πήραν απόφαση να τον εξοντώσουν.

⁷ Ο Ιησούς κατευθύνθηκε με τους μαθητές του προς τη λίμνη και τον ακολούθησε πολύς κόσμος από τη Γαλιλαία. ⁸ Επίσης ήρθαν προς αυτόν όταν άκουσαν όσα έκανε, πολύς κόσμος από την Ιουδαία, από τα Ιεροσόλυμα, από την Ιδουμαία κι από την περιοχή πέρα από τον Ιορδάνη και γύρω από την Τύρο και Σιδώνα. ⁹ Είπε μάλιστα στους μαθητές του να έχουν ένα πλοιάριο στη διάθεση του, για να μην τον συνθλίβει ο κόσμος. ¹⁰ Είχε θεραπεύσει πολλούς, και όσοι μαστίζονταν από αρρώστιες έπεφταν πάνω του για να τον αγγίξουν. ¹¹ Οι άρρωστοι από δαιμονικά πνεύματα, όταν τον έβλεπαν, έπεφταν μπροστά του και κραύγαζαν: «Εσύ είσαι ο Υιός του Θεού». ¹² Εκείνος όμως επιτιμούσε αυστηρά τα πνεύματα να μη φανερώνουν ποιος είναι.

¹³ Τότε ο Ιησούς ανεβαίνει στο όρος, και καλεί κοντά του αυτούς που ήθελε, κι όταν εκείνοι ήρθαν σ' αυτόν ¹⁴ διάλεξε δώδεκα, για να είναι μαζί του και να τους στέλνει

να κηρύττουν·¹⁵ και να έχουν την εξουσία να θεραπεύουν ασθένειες και να διώχνουν δαιμόνια.¹⁶ Στο Σίμονα έδωσε και το όνομα Πέτρος (βράχος)·¹⁷ στον Ιάκωβο, γιο του Ζεβεδαίου, και στον Ιωάννη, τον αδερφό του, έδωσε το όνομα Βοανεργές, που σημαίνει «Παιδιά Βροντής».¹⁸ Οι άλλοι ήταν ο Ανδρέας, ο Φίλιππος, ο Βαρθολομαίος, ο Ματθαίος, ο Θωμάς, ο Ιάκωβος, γιος του Αλφαίου, ο Θαδδαίος, ο Σίμων ο Κανανίτης¹⁹ κι ο Ιούδας ο Ισκαριώτης, ο οποίος και τον πρόδωσε.

²⁰ Στη συνέχεια βρέθηκαν σ' ένα σπίτι· εκεί μαζεύτηκε πάλι τόσος κόσμος, που δεν μπορούσαν καν να φάνε.²¹ Όταν τα άκουσαν αυτά οι δικοί του, βγήκαν να τον «μαζέψουν», γιατί νόμιζαν ότι τρελάθηκε.

²² Οι γραμματείς δε που ήρθαν από τα Ιεροσόλυμα, έλεγαν ότι έχει μέσα του το Βεελζεβούλ κι ότι με τη δύναμη του άρχοντα των δαιμονίων διώχνει τα δαιμόνια.

²³ Τότε τους κάλεσε ο Ιησούς κοντά του και τους μιλούσε μεταφορικά: «Πώς μπορεί σατανάς να διώχνει σατανά; ²⁴ Αν ένα βασίλειο χωριστεί σε αντιμαχόμενες παρατάξεις, θα διαλυθεί. ²⁵ Αν μια οικογένεια διχαστεί, θα διαλυθεί. ²⁶ Και αν ο σατανάς στραφεί εναντίον του εαυτού του και γίνει κομμάτια, δεν μπορεί να σταθεί· τελείωσε η εξουσία του. ²⁷ Κανείς δεν μπορεί να μπει στο σπίτι ενός ισχυρού ανθρώπου και να κλέψει τα πράγματα του, αν πρωτύτερα δεν τον δέσει. Μόνο τότε θα του ληστέψει το σπίτι του».

²⁸ "Σας βεβαιώνω πως ο Θεός θα συγχωρήσει όλες τις αμαρτίες των ανθρώπων και τις βλασφημίες· ²⁹ όποιος όμως βλασφημήσει το Πνεύμα το Άγιο, δε θα συγχωρηθεί ποτέ· είναι ένοχος αιώνιας καταδίκης". ³⁰ Τα είπε αυτά ο Ιησούς γιατί έλεγαν πως έχει δαιμονικό πνεύμα.

³¹ Ήρθαν τότε η μητέρα του και τ' αδέρφια του και

όντας έξω από το σπίτι έστειλαν να τον φωνάξουν.³² Γύρω του καθόταν πλήθος. Του λένε: «Η μητέρα σου και τ' αδέρφια σου είναι έξω και σε ζητούν». ³³ Εκείνος απαντώντας τους λέει: «Ποια είναι η μητέρα μου και ποιοι είναι οι αδερφοί μου;» ³⁴ Και κοιτάζοντας αυτούς που κάθονταν γύρω του, λέει: «Να η μητέρα μου και τα αδέρφια μου, ³⁵ όποιος εφαρμόζει το θέλημα του Θεού, αυτός είναι αδερφός μου και αδερφή μου και μητέρα μου».

Κεφ. 4^ο

¹ Και πάλι άρχισε να διδάσκει στην ακρογιαλιά της λίμνης της Γαλιλαίας. Γύρω του είχε μαζευτεί πάρα πολύς κόσμος γι' αυτό ο ίδιος μπήκε και κάθισε σ' ένα πλοιάριο, ενώ όλος ο κόσμος καθόταν στην ακρογιαλιά. ² Δίδασκε πολλά με παραβολές και τους έλεγε:

³ «Προσέξτε. Βγήκε ο σποριάς να σπείρει. ⁴Και καθώς έσπερνε, μερικοί σπόροι έπεσαν στο δρόμο, κι ήρθαν τα πουλιά και τους έφαγαν. ⁵Άλλοι έπεσαν σε πετρώδες έδαφος που δεν είχε πολύ χώμα ούτε βάθος κι αμέσως φύτρωσαν. ⁶Όταν ανέτειλε ο ήλιος, κήκκαν, κι επειδή δεν είχαν ρίζες ξεράθηκαν. ⁷ Άλλοι σπόροι έπεσαν στ' αγκάθια, κι όταν τ' αγκάθια μεγάλωσαν, τους έπνιξαν και δεν καρποφόρησαν. ⁸ Τέλος, άλλοι έπεσαν σε γόνιμο έδαφος, και βλάστησαν, και αυξήθηκαν κι έδωσαν καρπό, τριάντα κι εξήντα κι εκατό φορές περισσότερο. ⁹ Όποιος έχει αυτιά για ν' ακούει, ας τ' ακούει αυτά».

¹⁰ Όταν ο Ιησούς έμεινε μόνος, όσοι ήταν μαζί του, καθώς κι οι δώδεκα μαθητές, τον ρωτούσαν για το νόημα της παραβολής. ¹¹ Εκείνος τους απάντησε: «Σ' εσάς έχει δοθεί να γνωρίσετε τα μυστήρια της βασιλείας του θεού· στους άλλους όμως, όλα παρουσιάζονται με παραβολές, ¹² ώστε,

όσο κι αν κοιτάζουν να μη βλέπουν,

όσο κι αν ακούν να μην καταλαβαίνουν·

μήπως μετανοήσουν και τους συγχωρήσει ο Θεός τις αμαρτίες» (Προφ.)

¹³ Τους λέει ο Ιησούς: «Αν αυτή την θεμελιακή παραβολή δεν καταλαβαίνετε, πώς τότε θα καταλάβετε τις άλλες; ¹⁴ Ο σποριάς σπέρνει το λόγο του Θεού. ¹⁵ Ο σπόρος που έπεσε στο δρόμο είναι η κατηγορία των ανθρώπων που

μόλις ακούσουν τον λόγο, αμέσως έρχεται ο σατανάς και παίρνει το λόγο που έχει σπαρθεί στις καρδιές τους.¹⁶ Με τους άλλους πάλι συμβαίνει ό,τι με τους σπόρους που σπέρνονται σε πετρώδες έδαφος· αυτοί, όταν ακούσουν το λόγο, αμέσως τον δέχονται με χαρά·¹⁷ είναι όμως επιπόλαιοι· Όταν αρχίσουν κατατρεγμοί ή διωγμοί εξαιτίας του ευαγγελίου, αμέσως τον απαρνούνται.¹⁸ Με τους σπόρους που σπέρνονται στ' αγκάθια εννοούνται αυτοί που ακούν το λόγο,¹⁹ οι μέριμνες όμως για τα εγκόσμια, η απάτη του πλούτου και οι λοιπές επιθυμίες κυριαρχούν μέσα τους, καταπνίγουν το λόγο, και δεν καρποφορεί.²⁰ Άλλοι, τέλος, μοιάζουν με το σπόρο που σπάρθηκε σε γόνιμο έδαφος· αυτοί ακούν το ευαγγέλιο, το δέχονται και φέρνουν καρπό, άλλοι τριάντα, άλλοι εξήντα κι άλλοι εκατό φορές περισσότερο».

²¹ Και τους έλεγε ο Ιησούς: «Μήπως ανάβουν το λυχνάρι για να το τοποθετήσουν κάτω από ένα σκεύος ή κάτω απ' το κρεβάτι; Το φέρνουν για να το τοποθετήσουν στο ψηλότερο σημείο, στο λυχνοστάτη! ²² Δεν υπάρχει τίποτε κρυφό που δε θα γίνει φανερό ούτε κάποιο μυστικό που δε θα φανερωθεί.²³ Ας τα αφουγκράζεται αυτά όποιος έχει αυτιά για ν' ακούει». ²⁴ Τους έλεγε ακόμη: «Προσέχετε αυτό που ακούτε. Με όσο ενδιαφέρον ακούτε, με τόσο θα σας δώσει ο Θεός να καταλάβετε, και ακόμα περισσότερο.²⁵ Γιατί όποιος έχει, θα του δοθεί και άλλο· και όποιος δεν έχει, και αυτό που έχει θα του αφαιρεθεί».

²⁶ Ο Ιησούς τους έλεγε: «Με τη βασιλεία του Θεού συμβαίνει ό,τι με τον άνθρωπο που σπέρνει το σπόρο στη γη· ²⁷ κοιμάται τη νύχτα και ξυπνάει την ημέρα, κι ο σπόρος βλασταίνει κι αυξάνεται με τρόπο που ο ίδιος δεν ξέρει.²⁸ Η γη καρποφορεί από μόνη της· στην αρχή βλαστάρι, ύστερα στάχυ και τέλος μεστωμένο σιτάρι στο

στάχυ. ²⁹ Όταν ωριμάσει ο καρπός, αμέσως αρχίζει να θερίζει, γιατί ήρθε ο καιρός του θερισμού».

³⁰ Έλεγε πάλι ο Ιησούς: «Με τι να παρομοιάσουμε τη βασιλεία του Θεού ή με ποια παραβολή να την περιγράψουμε; ³¹ Μοιάζει με σπόρο σιναπιού, που όταν τον σπέρνουνε στη γη, είναι ο μικρότερος απ' όλους τους σπόρους. ³² Μετά τη σπορά, όμως, βλασταίνει φυτό που γίνεται μεγαλύτερο απ' όλα τα λαχανικά. Κάνει τόσο μεγάλα κλαδιά, ώστε τα πουλιά να μπορούν να φωλιάζουν στη σκιά του».

³³ Έτσι με πολλές παρόμοιες παραβολές τους κήρυττε το μήνυμά του, σύμφωνα με τη δυνατότητα που είχαν να καταλαβαίνουν. ³⁴ Χωρίς παραβολές δεν τους κήρυττε το λόγο· όλα όμως τα εξηγούσε ιδιαιτέρως στους μαθητές του.

³⁵ Το βράδυ εκείνης της ημέρας λέει ο Ιησούς στους μαθητές του: «Ας περάσουμε στην απέναντι όχθη». ³⁶ Κι αφού άφησαν τον κόσμο, πήραν τον Ιησού όπως ήταν στο πλοιάριο κι έφυγαν. Τον συνόδευαν κι άλλα πλοιάρια. ³⁷ Τότε έγινε μεγάλη ανεμοθύελλα και τα κύματα κάλυπταν το πλοιάριο, με αποτέλεσμα αυτό ν' αρχίσει να βυθίζεται. ³⁸ Ο Ιησούς ήταν στην πρύμνη και κοιμόταν πάνω σ' ένα προσκεφάλι. Τον ξυπνούν και του λένε: «Διδάσκαλε, δε σε νοιάζει που χανόμαστε;» ³⁹ Εκείνος σηκώθηκε, επιτίμησε τον άνεμο και είπε στη θάλασσα: «Σώπα· ησύχασε!» Σταμάτησε τότε ο άνεμος κι έγινε απόλυτη γαλήνη. ⁴⁰ Και είπε στους μαθητές: «Γιατί είστε τόσο δειλοί; Γιατί δεν έχετε πίστη;» ⁴¹ Τότε τους κατέλαβε μεγάλο δέος κι έλεγαν μεταξύ τους: «Ποιος άρα είναι αυτός, ώστε και ο άνεμος και η θάλασσα να τον υπακούουν;»

Κεφ. 5^ο

¹ Ἦρθαν στο απέναντι μέρος της λίμνης, στην περιοχή των Γεργεσηνών. ² Εκεί, μόλις ο Ιησούς βγήκε από το πλοιάριο, τον συνάντησε ένας άνθρωπος που ερχόταν από το νεκροταφείο. ³ Ἦταν δαιμονισμένος και κατοικούσε σε μνήματα. Δεν μπορούσε κανείς να τον δέσει, ούτε με αλυσίδες. ⁴ Πολλές φορές του είχαν βάλει σιδερένια δεσμά στα πόδια και τον είχαν δέσει με αλυσίδες, αυτός όμως είχε σπάσει τις αλυσίδες κι είχε συντρίψει τα δεσμά. Κανείς δεν μπορούσε να τον δαμάσει. ⁵ Νύχτα μέρα συνεχώς έμενε στα μνήματα και στα βουνά, έβγαζε κραυγές και κατατραυματιζόταν με πέτρες. ⁶ Ὅταν είδε τον Ιησού από μακριά, έτρεξε και τον προσκύνησε, ⁷ και φωνάζοντας δυνατά είπε: «Τι σχέση έχεις εσύ μ' εμένα, Ιησού, Υιέ του Θεού του υψίστου; Σ' εξορκίζω στο Θεό να μη με βασανίσεις». ⁸ Γιατί, ο Ιησούς του έλεγε: «Δαιμονικό πνεύμα, βγες απ' αυτόν τον άνθρωπο». ⁹ Ακόμα ο Ιησούς τον ρώτησε: «Ποιο είναι τ' όνομα σου;» Κι εκείνος απάντησε: «Το όνομα μου είναι Λεγεών, γιατί είμαστε πολλοί». ¹⁰ Τα δαιμόνια παρακαλούσαν τον Ιησού να μην τα διώξει έξω από την περιοχή.

¹¹ Εκεί κοντά στο βουνό έβοσκε ένα μεγάλο κοπάδι χοίρων. ¹² Ὅλοι οι δαίμονες, λοιπόν, τον παρακαλούσαν: «Στείλε μας να μπούμε στους χοίρους». ¹³ Αμέσως ο Ιησούς τους το επέτρεψε. Βγήκαν τότε τα δαιμονικά πνεύματα από τον άνθρωπο και μπήκαν στους χοίρους, με αποτέλεσμα να ορμήσει το κοπάδι στον γκρεμό και να πνιγεί στη λίμνη. Ἦταν περίπου δύο χιλιάδες χοίροι. ¹⁴ Οι χοιροβοσκοί έφυγαν και διέδωσαν την είδηση στην πόλη και στην ύπαιθρο. Ἦρθαν τότε οι κάτοικοι να δουν τι συνέβη. ¹⁵ Πηγαίνουν στον Ιησού και βλέπουν το

δαιμονισμένο που είχε μέσα του Λεγεώνα δαιμόνων να είναι καθισμένος, να φοράει ρούχα και να φέρεται λογικά· και φοβήθηκαν. ¹⁶ Όσοι είχαν δει το γεγονός τους διηγήθηκαν τι συνέβη στον δαιμονισμένο και στους χοίρους.

¹⁷ Τότε αυτοί άρχισαν να παρακαλούν τον Ιησού να φύγει από την περιοχή τους. ¹⁸ Ενώ έμπαινε ο Ιησούς στο πλοιάριο, τον παρακαλούσε ο άλλοτε δαιμονισμένος να τον πάρει μαζί του. ¹⁹ Ο Ιησούς όμως δεν του το επέτρεψε αλλά του είπε: «Πήγαινε στο σπίτι σου, στους δικούς σου, και διηγήσου σ' αυτούς το καλό που σου έκανε ο Κύριος και την ευσπλαχνία που σου έδειξε». ²⁰ Εκείνος έφυγε κι άρχισε να διακηρύττει στη Δεκάπολη, τι έκανε γι' αυτόν ο Ιησούς, και όλοι έμεναν κατάπληκτοι.

²¹ Όταν επέστρεψε πάλι ο Ιησούς με το πλοιάριο, συγκεντρώθηκε πολύς κόσμος γύρω του. Ήταν πλάι στη λίμνη. ²² Έρχεται τότε ένας από τους άρχοντες της συναγωγής, που λεγόταν Ιάειρος· βλέπει τον Ιησού, πέφτει στα πόδια του και ²³ τον παρακαλεί θερμά λέγοντας: «Η μικρή μου κόρη πεθαίνει· έλα να ακουμπήσεις τα χέρια σου πάνω της για να γιατρευτεί και να ζήσει». ²⁴ Ο Ιησούς έφυγε μαζί του. Τον ακολουθούσε και πολύς κόσμος, που τον περιέβαλλε ασφυκτικά. ²⁵ Ανάμεσα τους ήταν και μια γυναίκα που υπέφερε από αιμορραγία δώδεκα χρόνια ²⁶ Είχε ξοδέψει όλη την περιουσία της σε πολλές θεραπείες από πολλούς γιατρούς, χωρίς να δει καμιά βελτίωση· αντίθετα, είχε γίνει πολύ χειρότερα. ²⁷ Όταν άκουσε για τον Ιησού, ήρθε μέσα από τον κόσμο πίσω του κι άγγιξε το ρούχο του. ²⁸ «Και μόνο ν' αγγίξω τα ρούχα του», έλεγε μέσα της, «θα γιατρευτώ». ²⁹ Η αιμορραγία της σταμάτησε αμέσως κι αισθάνθηκε στο σώμα της ότι θεραπεύτηκε από την αρρώστια που τη βασάνιζε. ³⁰ Ταυτόχρονα ο Ιησούς

ένιωσε τη δύναμη που βγήκε απ' αυτόν, στράφηκε στο πλήθος και είπε: «Ποιος άγγιξε τα ρούχα μου;»³¹ Οι μαθητές του έλεγαν: «Βλέπεις τον κόσμο να σε περιβάλλει ασφυκτικά και ρωτάς ποιος σε άγγιξε;»³² Εκείνος όμως έστρεψε το βλέμμα του τριγύρω για να δει εκείνην που τον είχε αγγίξει.³³ Η γυναίκα τότε, φοβισμένη και τρομαγμένη, ξέροντας αυτό που της συνέβη, ήρθε κι έπεσε στα πόδια του και του είπε όλη την αλήθεια.³⁴ Ο Ιησούς της είπε: «Κόρη μου, η πίστη σου σε έσωσε, πήγαινε στο καλό. Είσαι θεραπευμένη από την αρρώστια σου».

³⁵ Ενώ ακόμη ο Ιησούς μιλούσε, έρχονται άνθρωποι του άρχοντα της συναγωγής και του λένε: «Η κόρη σου πέθανε· μην ενοχλείς πλέον τον δάσκαλο;»³⁶ Ο Ιησούς όμως αμέσως μόλις άκουσε να λένε τα λόγια αυτά, είπε στον άρχοντα της συναγωγής: «Εσύ μη φοβάσαι· μόνο πίστευε».³⁷ Και δεν επέτρεψε σε κανέναν να τον ακολουθήσει παρά μόνο στον Πέτρο, τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη, τον αδερφό του Ιακώβου.³⁸ Έρχονται στο σπίτι του άρχοντα της συναγωγής και βλέπει ο Ιησούς να υπάρχει αναστάτωση, και τους ανθρώπους να κλαίει και να οδύρονται δυνατά.³⁹ Μπήκε μέσα και τους λέει: «Γιατί είστε ανάστατοι και κλαίτε; Το παιδί δεν πέθανε αλλά κοιμάται» και εκείνοι τον περιγελούσαν.⁴⁰ Αυτός όμως, αφού τους έβγαλε όλους έξω, παίρνει τον πατέρα και τη μητέρα του παιδιού και τους μαθητές του και μπαίνει εκεί που ήταν το παιδί ξαπλωμένο.⁴¹ Πιάνει το κορίτσι από το χέρι και του λέει: «Ταλιθά κούμι», που σημαίνει «κοπελίτσα μου, σε διατάζω να σηκωθείς!»⁴² Το κορίτσι σηκώθηκε αμέσως και περπατούσε. Ήταν δώδεκα ετών. Όλοι τότε κυριεύτηκαν από μεγάλη έκπληξη.⁴³ Ο Ιησούς έδωσε αυστηρή εντολή να μην το μάθει κανείς αυτό· και είπε να δώσουν στο κορίτσι να φάει.

Κεφ. 6^ο

¹ Ο Ιησούς έφυγε από 'κει και ήρθε στην πατρίδα του. Οι μαθητές του τον ακολουθούσαν. ² Όταν ήρθε το Σάββατο, άρχισε να διδάσκει στη συναγωγή. Πολλοί που τον άκουγαν απορούσαν κι έλεγαν: «Από πού τα απέκτησε αυτά; Και από που είναι η σοφία αυτή που του δόθηκε; Πώς κάνει τέτοια θαύματα με τα χέρια του; ³ Αυτός δεν είναι ο ξυλουργός, ο γιος της Μαρίας και αδερφός του Ιακώβου, του Ιωσή, του Ιούδα και του Σίμωνος; Κι οι αδερφές του δεν είναι συγχωριανές μας;» Αυτά, λοιπόν, τους δυσκόλευαν να τον πιστέψουν. ⁴ Κι ο Ιησούς τους έλεγε: «Δεν υπάρχει προφήτης που να μην τον περιφρονούν οι συμπατριώτες του, οι συγγενείς του κι η οικογένεια του». ⁵ Έτσι δεν υπήρχε δυνατότητα να κάνει εκεί κάποιο θαύμα, παρά μόνο ακούμπησε τα χέρια του σε λίγους αρρώστους και τους θεράπευσε. ⁶ Και εκκλησώταν από την απιστία τους.

Και ο Ιησούς περιόδευε στα γύρω χωριά και δίδασκε. ⁷ Κάλεσε τους δώδεκα μαθητές του κι άρχισε να τους στέλνει δύο-δύο, δίνοντας τους εξουσία να διώχνουν δαιμονικά πνεύματα. ⁸ Τους παράγγειλε να μην έχουν τίποτε μαζί τους για το δρόμο: ούτε σακίδιο ούτε φαγητό ούτε χρήματα στην τσέπη τους παρά μόνο ένα ραβδί. ⁹ να βάλουν σανδάλια στα πόδια τους και να μην πάρουν μαζί τους διπλά ρούχα. ¹⁰ Τους έλεγε ακόμη: «Σ' όποιο σπίτι φιλοξενηθείτε, εκεί να μένετε ώσπου να φύγετε από 'κείνο το μέρος. ¹¹ Και όσοι δεν σας δεχτούν και δεν ακούσουν το μήνυμα σας, όταν φεύγετε, τινάξτε ακόμα και τη σκόνη που είναι κάτω απ' τα πόδια σας, για να υπάρχει μια μαρτυρία εναντίον τους. Σας βεβαιώνω πως την ημέρα της κρίσεως ο Θεός θα δείξει μεγαλύτερη επιείκεια για τα Σόδομα και τα

Γόμορρα, παρά για την πόλη εκείνη». ¹² Οι μαθητές έφυγαν και κήρυτταν στους ανθρώπους να μετανοήσουν, ¹³ και θεράπευαν πολλούς δαιμονισμένους. Αλειφαν με λάδι πολλούς αρρώστους και τους γιάτρευαν.

¹⁴ Εκείνο τον καιρό, άκουσε για τον Ιησού ο βασιλιάς Ηρώδης, γιατί το όνομά του είχε γίνει γνωστό και έλεγε ότι: «ο Ιωάννης ο Βαπτιστής αναστήθηκε από τους νεκρούς, γι' αυτό μπορεί και κάνει τέτοια θαύματα». ¹⁵ Άλλοι έλεγαν: «Είναι ο Ηλίας». Άλλοι έλεγαν: «Είναι προφήτης σαν ένας από τους παλαιούς προφήτες». ¹⁶ Όταν τ' άκουσε αυτά ο Ηρώδης είπε: «Αυτός είναι, ο Ιωάννης, που εγώ τον αποκεφάλισα· αναστήθηκε από τους νεκρούς».

¹⁷ Πραγματικά, ο ίδιος ο Ηρώδης είχε στείλει να συλλάβουν τον Ιωάννη και τον είχε βάλει στη φυλακή. Αυτό το έκανε εξαιτίας της Ηρωδιάδας, που την είχε παντρευτεί, παρ' όλο που ήταν γυναίκα του Φίλιππου, του αδελφού του. ¹⁸ Ο Ιωάννης τότε έλεγε στον Ηρώδη: «Δεν σου επιτρέπεται να έχεις τη γυναίκα του αδελφού σου». ¹⁹ Η Ηρωδιάδα λοιπόν μισούσε τον Ιωάννη και ήθελε να τον σκοτώσει, αλλά δεν μπορούσε, ²⁰ γιατί ο Ηρώδης τον φοβόταν. Ήξερε πως ο Ιωάννης ήταν δίκαιος κι άγιος άνθρωπος, και γι' αυτό τον άκουγε ευχαρίστως και εφάρμοζε πολλά απ' αυτά που του έλεγε.

²¹ Τελικά η Ηρωδιάδα βρήκε την ευκαιρία, όταν ο Ηρώδης για τα γενέθλιά του κάλεσε σε δείπνο τους πολιτικούς και στρατιωτικούς άρχοντες και τους επισήμους της Γαλιλαίας. ²² Τότε μπήκε στην αίθουσα η θυγατέρα της Ηρωδιάδας και χόρευε. Τόσο άρεσε στον Ηρώδη και στους καλεσμένους, που ο βασιλιάς είπε στο κορίτσι: «Ζήτησέ μου ό,τι θέλεις, και θα σου το δώσω», ²³ και της ορκίστηκε ότι, ό,τι κι αν του ζητήσει θα της το δώσει, μέχρι το μισό του βασίλειο». ²⁴ Αυτή πήγε και ρώτησε τη μητέρα της: «Τί

να ζητήσω;» Κι εκείνη της απάντησε: «Το κεφάλι του Ιωάννη του Βαπτιστή». ²⁵ Και τότε ήρθε αμέσως βιαστικά στον βασιλιά και του είπε: «Θέλω να μου δώσεις πάραυτα το κεφάλι του Ιωάννη του Βαπτιστή "επί πίνακι"». ²⁶ Ο βασιλιάς στενοχωρήθηκε· εξαιτίας όμως του όρκου που είχε δώσει μπροστά στους καλεσμένους, δεν θέλησε να της το αρνηθεί. ²⁷ Έστειλε τότε αμέσως έναν στρατιώτη της φρουράς με τη διαταγή να φέρει το κεφάλι του Ιωάννη. ²⁸ Εκείνος πήγε και τον αποκεφάλισε στη φυλακή. Έφερε το κεφάλι του σ' ένα δίσκο και το έδωσε στο κορίτσι, και το κορίτσι το πήγε στη μάνα της. ²⁹ Όταν το έμαθαν οι μαθητές του Ιωάννη, ήρθαν και πήραν το σώμα του και το εκήδευσαν. ³⁰ Οι απόστολοι επέστρεψαν στον Ιησού και του διηγήθηκαν όλα όσα έκαναν κι όσα δίδαξαν.

³¹ Ο Ιησούς τους λέει: «Ελάτε σε μια ήσυχη τοποθεσία «κατ' ιδίαν» ώστε ν' αναπαυθείτε λίγο»· το είχαν ανάγκη γιατί ήταν πολλοί αυτοί που τους επισκεπτόντουσαν, ώστε Ιησούς και οι μαθητές δεν είχαν χρόνο ούτε για φαγητό. ³² Έτσι έφυγαν με το πλοιάριο μακριά από τον κόσμο σ' ένα ερημικό μέρος. ³³ Πολλοί όμως τους είδαν να φεύγουν και τους αναγνώρισαν έτσι έτρεξαν απ' όλα τα μέρη με τα πόδια προς τα 'κει κι έφτασαν πριν απ' αυτούς και μαζεύτηκαν γύρω από τον Ιησού. ³⁴ Όταν εκείνος βγήκε στην ξηρά, είδε πολύ κόσμο και τους σπλαχνίστηκε, γιατί ήταν σαν πρόβατα που δεν έχουν τσοπάνη, κι άρχισε να τους διδάσκει πολλά. ³⁵ Αφού πέρασε πολλή ώρα, τον πλησιάζουν οι μαθητές του και του λένε: «Το μέρος εδώ είναι έρημο, κι η ώρα περασμένη. ³⁶ Διώξε τον κόσμο να πάνε στις γύρω αγροικίες και στα χωριά, για ν' αγοράσουν ψωμιά, γιατί δεν έχουν τι να φάνε». ³⁷ Ο Ιησούς όμως τους αποκρίθηκε: «Δώστε τους εσείς να φάνε». Του λένε τότε: «Να πάμε και ν' αγοράσουμε ψωμί για διακόσια δηγάρια

και να τους δώσουμε να φάνε;»³⁸ Τότε τους ρωτάει εκείνος: «Πόσα ψωμιά έχετε; Πηγαίνετε να δείτε». Αφού εξακρίβωσαν, του λένε: «Πέντε ψωμιά και δύο ψάρια». ³⁹ Τους διέταξε τότε να τους βάλουν όλους να καθίσουν για φαγητό κατά ομάδες πάνω στο χλωρό χορτάρι. ⁴⁰ Κάθισαν λοιπόν παρέες-παρέες ανά εκατό και ανά πενήντα άτομα. ⁴¹ Πήρε ο Ιησούς τα πέντε ψωμιά και τα δύο ψάρια, έστρεψε το βλέμμα του στον ουρανό, τα ευλόγησε, έκοψε τα ψωμιά σε κομμάτια και τα έδωσε στους μαθητές, για να τα μοιράσουν στον κόσμο. Επίσης μοίρασε σ' όλους και τα δύο ψάρια. ⁴² Έφαγαν όλοι και χόρτασαν. ⁴³ Μάζεψαν μάλιστα και κομμάτια απ' τα ψωμιά και τα ψάρια, δώδεκα γεμάτα κοφίνια. ⁴⁴ Αυτοί που έφαγαν τα ψωμιά ήταν πέντε χιλιάδες άντρες.

⁴⁵ Αμέσως έπειτα ο Ιησούς υποχρέωσε τους μαθητές του να μουν στο πλοιάριο και να πάνε να τον περιμένουν στην απέναντι όχθη, στη Βηθσαϊδά, ωστόσο ο ίδιος απολύσει τους ανθρώπους. ⁴⁶ Κι αφού τους αποχαιρέτησε, ανέβηκε στο βουνό για να προσευχηθεί. ⁴⁷ Όταν βράδιασε, το πλοιάριο ήταν στο μέσο της λίμνης, κι ο Ιησούς μόνος στη στεριά. ⁴⁸ Τους είδε τότε να παιδεύονται κωπηλατώντας, γιατί ήταν αντίθετος ο άνεμος. Κατά τα ξημερώματα ήρθε ο Ιησούς προς αυτούς, περπατώντας πάνω στη λίμνη και προσποιήθηκε ότι θέλει να τους προσπεράσει. ⁴⁹ Οι μαθητές, όταν τον είδαν να περπατάει πάνω στη λίμνη, νόμισαν ότι είναι φάντασμα κι έβαλαν τις φωνές, ⁵⁰ γιατί τον είχαν δει όλοι και τρόμαξαν. Αμέσως όμως ο Ιησούς τους μίλησε και τους είπε: «Θάρρος! Εγώ είμαι· μη φοβάστε». ⁵¹ Μετά ανέβηκε στο πλοιάριο μαζί τους, κι ο άνεμος κόπασε. Οι μαθητές τότε κυριεύτηκαν από πολύ μεγάλη κατάπληξη και θαυμασμό, ⁵² γιατί δεν είχαν καταλάβει τι είχε συμβεί με τα ψωμιά· η καρδιά τους

ήταν πωρωμένη.

⁵³ Αφού διέσχισαν τη λίμνη, πήγαν στη Γεννησαρέτ. ⁵⁴ Όταν βγήκαν από το πλοιάριο, αμέσως ο κόσμος αναγνώρισε τον Ιησού. ⁵⁵ Έτρεξαν τότε γύρω σ' όλη την περιοχή εκείνη κι άρχισαν να φέρνουν τους αρρώστους πάνω στα κρεβάτια τους, όπου μάθαιναν ότι είναι ο Ιησούς. ⁵⁶ Κι όπου έμπαινε, σε χωριά ή σε πόλεις ή στην ύπαιθρο, τοποθετούσαν τους αρρώστους στις αγορές και τον παρακαλούσαν να τους επιτρέψει ν' αγγίξουν έστω και την άκρη από τα ρούχα του. Κι όσοι τον άγγιζαν θεραπεύονταν.

Κεφ. 7^ο

¹ Οι Φαρισαίοι και μερικοί γραμματείς που είχαν έρθει από τα Ιεροσόλυμα, μαζεύτηκαν γύρω από τον Ιησού. ² Αυτοί παρατήρησαν ότι μερικοί από τους μαθητές του έτρωγαν ψωμί χωρίς προηγουμένως να πλύνουν τα χέρια, και τους κατέκριναν. ³ Οι Φαρισαίοι κι όλοι οι Ιουδαίοι δεν τρώνε αν δεν πλύνουν πρώτα τα χέρια τους τηρώντας έτσι την παράδοση των προγόνων τους. ⁴ Επίσης, όταν επιστρέφουν από την αγορά, δεν τρώνε, αν δεν κάνουν πρώτα καθαρμούς. Και πολλά άλλα τηρούν κατά την παράδοση, όπως τον καθαρμό ποτηριών και σκευών, χάλκινων αντικειμένων και κρεβατιών. ⁵ Ρωτούν λοιπόν οι Φαρισαίοι και οι γραμματείς τον Ιησού: «Γιατί δε ζουν οι μαθητές σου σύμφωνα με την παράδοση των προγόνων μας, αλλά τρώνε με ακάθαρτα χέρια;» ⁶ Εκείνος τους απάντησε: «Πολύ σωστά προφήτεψε για σας τους υποκριτές ο προφήτης Ησαΐας, που γράφει: *Αυτός ο λαός με τα χείλη με τιμά, η καρδιά τους όμως βρίσκεται πολύ μακριά μου.* ⁷ *Δεν ωφελεί που με λατρεύουν, αφού διδάσκουν εντολές που επινόησαν οι άνθρωποι.* ⁸ Αφήνετε κατά μέρος την εντολή του Θεού και τηρείτε ανθρώπινες παραδόσεις, όπως είναι οι καθαρμοί σκευών και ποτηριών, και κάνετε πολλά άλλα παρόμοια μ' αυτά». ⁹ Τους έλεγε ακόμη: «Ωραία λοιπόν. Παραβαίνετε την εντολή του Θεού, για να διατηρήσετε την παράδοση σας! ¹⁰ Ο Μωσής είπε: «τίμα τον πατέρα σου και τη μητέρα σου» και «όποιος κακολογεί τον πατέρα του ή την μητέρα του να τιμωρείται με θάνατο». ¹¹ Εσείς όμως λέτε: "αν κάποιος πει στον πατέρα του ή στη μητέρα του «κορβάν», που σημαίνει ότι αυτό που μπορείς να ωφεληθείς από μένα το έχω δωρίσει στο Θεό, ¹² απαλλάσσεται από την υποχρέωση να κάνει κάτι για τον

πατέρα του ή τη μητέρα του". ¹³ Έτσι, ακυρώνετε το λόγο του Θεού, με τις διατάξεις που παραλάβατε και τις μεταβιβάζετε. Και κάνετε και πολλά άλλα παρόμοια».

¹⁴ Φώναξε πάλι ο Ιησούς τον κόσμο κοντά του και τους είπε: «Ακούστε με όλοι και καταλάβετε το: ¹⁵ Δεν υπάρχει κάτι που είναι έξω από τον άνθρωπο και μπορεί να τον μολύνει ηθικά. Όσα «βγαίνουν» από αυτόν αυτά μπορούν να τον καταστήσουν αμαρτωλό. ¹⁶ Όποιος έχει αυτιά για ν' ακούει, ας τ' ακούει». ¹⁷ Όταν απομακρύνθηκε ο Ιησούς από τα πλήθη και μπήκε σ' ένα σπίτι, τον ρωτούσαν οι μαθητές του τι εννοούσε μ' αυτό που είπε. ¹⁸ Τους απάντησε: «Κι εσείς ακόμη δυσκολεύεστε τόσο να καταλάβετε; Ακόμη δεν καταλαβαίνετε πως καθετί που χρησιμοποιεί ο άνθρωπος δεν μπορεί να τον κάνει ακάθαρτο; ¹⁹ Δεν μπαίνει στην καρδιά αλλά στην κοιλιά του και αποβάλλεται στο αποχωρητήριο, αφήνοντας στον οργανισμό μόνο τα χρήσιμα. ²⁰ Ό, τι «βγαίνει» μέσα από τον άνθρωπο εκείνο τον κάνει ακάθαρτο! ²¹ Γιατί από την καρδιά των ανθρώπων πηγάζουν οι κακές σκέψεις, μοιχείες, πορνείες, φόνος, ²² κλοπές, πλεονεξίες, πονηρίες, δόλος, ακολασία, φθόνος, βλασφημία, αλαζονεία, αφροσύνη. ²³ Όλα αυτά τα κακά μπορούν να πηγάζουν μέσα από τον άνθρωπο και να τον κάνουν ακάθαρτο».

²⁴ Ο Ιησούς έφυγε απ' εκεί και πήγε στην περιοχή της Τύρου και της Σιδώνας. Μπήκε σ' ένα σπίτι και ήθελε να μην τον αντιληφθεί κανείς· δεν μπόρεσε όμως να ξεφύγει την προσοχή του κόσμου. ²⁵ Μόλις πληροφορήθηκε γι' αυτόν κάποια γυναίκα που το κορίτσι της κατεχόταν από δαιμονικό πνεύμα, ήρθε κι έπεσε στα πόδια του. ²⁶ Η γυναίκα αυτή ήταν ειδωολάτρισσα και καταγόταν από τη Φοινίκη της Συρίας. Παρακαλούσε, λοιπόν, τον Ιησού να θεραπεύσει το κορίτσι της από το δαιμόνιο. ²⁷ Εκείνος

όμως της είπε: «Άσε πρώτα να χορτάσουν τα παιδιά, γιατί δεν είναι σωστό να πάρει κανείς το ψωμί των παιδιών και να το ρίξει στα σκυλιά». ²⁸ «Ναι, Κύριε», του αποκρίθηκε η γυναίκα, «όμως και τα σκυλιά τρώνε από τα ψίχουλα των παιδιών, που πέφτουν από το τραπέζι». ²⁹ Της είπε τότε ο Ιησούς: «Γι' αυτό το λόγο που είπες, πήγαινε· το κορίτσι σου έχει κιόλας θεραπευτεί από το δαιμόνιο». ³⁰ Η γυναίκα επέστρεψε στο σπίτι της και βρήκε το παιδί ξαπλωμένο στο κρεβάτι και θεραπευμένο.

³¹ Τον καιρό εκείνο, έφυγε ο Ιησούς από την περιοχή της Τύρου και της Σιδώνας και πήγε στα μέρη της θάλασσας της Γαλιλαίας περνώντας μέσα από την περιοχή της Δεκάπολης. ³² Εκεί του πήγαν έναν κωφάλαλο. Και τον παρακάλεσαν να ακουμπήσει το χέρι του επάνω του.

³³ Ο Ιησούς τον πήρε από το πλήθος παράμερα, ακούμπησε τα δάκτυλά του στα αυτιά του, έβαλε λίγο σάλιο στα δάκτυλά του, και άγγιξε την γλώσσα του αρρώστου. ³⁴ Ύψωσε το βλέμμα του στον ουρανό, εστέναξε, και του είπε:

-«Εφφαθά!»

Το οποίο σημαίνει: Άνοιξε!

³⁵ Και αμέσως άνοιξαν τα αυτιά του! Και λύθηκε και η γλώσσα του και μιλούσε καθαρά!

Και τους ζήτησε, να μη το ειπούν σε κανένα. Όσο όμως αυτός τούς έδινε τέτοιες εντολές, τόσο και περισσότερο εκείνοι το διέδιδαν. ³⁶ Και η έκπληξή τους ήταν ακόμη μεγαλύτερη. ³⁷ Και έλεγαν:

- «Τι ωραία που τα τακτοποιεί όλα! Ακόμα και τους κωφούς κάνει να ακούν και τους μουγγούς να μιλάνε».

Κεφ. 8^ο

¹ Εκείνες τις μέρες πάλι μαζεύτηκε πολύς κόσμος, και επειδή δεν είχαν τι να φάνε, κάλεσε ο Ιησούς τους μαθητές και τους λέει: ² «Σπλαχνίζομαι αυτό τον κόσμο· τρεις μέρες τώρα είναι μαζί μου και δεν έχουν τι να φάνε. ³ Αν τους αφήσω να φύγουν στα σπίτια τους νηστικοί, θα αποκάμουν στο δρόμο». Μερικοί μάλιστα είχαν έρθει από μακριά. ⁴ Τότε του αποκρίθηκαν οι μαθητές του: «Πώς είναι δυνατό να τους χορτάσει κανείς ψωμί εδώ στην ερημιά;» ⁵ Ο Ιησούς τους ρώτησε: «Πόσα ψωμιά έχετε;» Αυτοί του απάντησαν: «Εφτά». ⁶ Πρόσταξε τότε τον κόσμο να καθίσουν καταγής. Πήρε τα εφτά ψωμιά, είπε ευχαριστήρια προσευχή, τα έκοψε κομμάτια και τα έδωσε στους μαθητές του να τα μοιράσουν. Αυτοί τα μοίρασαν στον κόσμο. ⁷ Είχαν και λίγα μικρά ψάρια. Αφού τα ευλόγησε κι αυτά, είπε να τα μοιράσουν αυτά. ⁸ Έφαγαν λοιπόν και χόρτασαν. Συγκεντρώθηκαν μάλιστα κι εφτά καλάθια περισσεύματα. ⁹ Ο κόσμος ήταν περίπου τέσσερις χιλιάδες. Κατόπιν ο Ιησούς τους άφησε να φύγουν, ¹⁰ κι ο ίδιος μπήκε αμέσως με τους μαθητές στο πλοίο και ήρθε στα μέρη Δαλμανουθά.

¹¹ Και ήρθαν οι Φαρισαίοι να συζητήσουν μαζί του· και θέλοντας να τον φέρουν σε δύσκολη θέση, του ζητούσαν ν' αποδείξει μ' ένα θαύμα τη θεϊκή αποστολή του. ¹² Ο Ιησούς λυπήθηκε κατάβαθα και τους είπε: «Γιατί η γενιά αυτή ζητάει ένα εκπληκτικό σημάδι; Σας βεβαιώνω πως δε θα δοθεί στη γενιά αυτή τέτοιο σημάδι». ¹³ Τους άφησε στο πλοίο και έφυγε πάλι.

¹⁴ Οι μαθητές ξέχασαν να πάρουν μαζί τους τρόφιμα. Εκτός από ένα ψωμί δεν είχαν τίποτε άλλο μαζί τους στο πλοιάριο. ¹⁵ Ο Ιησούς τους επεσήμανε: «Να προσέχετε και να προσέχετε από το «προζύμι» των Φαρισαίων κι από

το «προζύμι» του Ηρώδη». ¹⁶ Εκείνοι σκέφτονταν κι έλεγαν μεταξύ τους ότι δεν έχουν ψωμιά. ¹⁷ Ο Ιησούς κατάλαβε και τους λέει: «Γιατί σκέφτεστε ότι δεν έχετε ψωμιά; Ούτε σκέφτεστε ούτε καταλαβαίνετε; Τόσο πωρωμένη είναι η καρδιά σας; ¹⁸ Παρ' όλο που έχετε μάτια δε βλέπετε και παρ' όλο που έχετε αυτιά δεν ακούτε; Τίποτα δε θυμάστε; ¹⁹ Όταν μοίρασα τα πέντε ψωμιά στους πέντε χιλιάδες ανθρώπους, πόσα κοφίνια γεμάτα περισσέυματα μαζέψατε;» «Δώδεκα», του λένε. ²⁰ «Όταν μοίρασα τα εφτά ψωμιά στους τέσσερις χιλιάδες, πόσα καλάθια γεμάτα περισσέυματα μαζέψατε;» «Εφτά» του απαντούν. ²¹ «Ακόμη δεν καταλαβαίνετε;» τους λέει.

²² Όταν ήρθε ο Ιησούς στη Βηθσαιδά, του έφεραν ένα τυφλό και τον παρακαλούσαν να τον αγγίξει. ²³ Έπιασε ο Ιησούς τον τυφλό από το χέρι και τον έφερε έξω από το χωριό. Έβαλε σάλιο στα μάτια του ακούμπησε τα χέρια πάνω του και τον ρώτησε αν βλέπει κάτι. ²⁴ Εκείνος, αρχίζοντας να ξαναβρίσκει το φως του, είπε: «Βλέπω τους ανθρώπους· τους βλέπω όμως σαν δέντρα που περπατούν». ²⁵ Ύστερα πάλι έβαλε τα χέρια του ο Ιησούς στα μάτια του τυφλού και τον έκανε να βλέπει καθαρά. Η όραση του αποκαταστάθηκε τελείως και τους έβλεπε όλους κατακάθαρα. ²⁶ Τότε ο Ιησούς τον έστειλε σπίτι του λέγοντας: «Μη μπεις στο χωριό, ούτε να πεις τίποτα σε κανέναν εκεί».

²⁷ Ο Ιησούς και οι μαθητές του βγήκαν στα χωριά της Καισαρείας του Φιλίππου. Καθώς περπατούσαν, ρώτησε τους μαθητές του: «Ποιος νομίζουν οι άνθρωποι ότι είμαι;» ²⁸ Εκείνοι του απάντησαν: «Λένε ότι είσαι ο Ιωάννης ο Βαπτιστής, άλλοι ότι είσαι ο Ηλίας, άλλοι ότι είσαι ένας από τους προφήτες». ²⁹ «Εσείς ποιος λέτε ότι είμαι;» τους ρώτησε ο Ιησούς. Ο Πέτρος του αποκρίθηκε: «Εσύ είσαι ο

Μεσσίας Χριστός». ³⁰ Τότε ο Ιησούς τους έδωσε αυστηρή διαταγή να μη μιλάνε σε κανέναν γι' αυτόν.

³¹ Ο Ιησούς άρχισε να τους διδάσκει ότι πρέπει ο Υιός του Ανθρώπου να πάθει πολλά, να αποδοκιμαστεί από τους πρεσβυτέρους και τους αρχιερείς και τους γραμματείς, να θανατωθεί και μετά από τρεις ημέρες ν' αναστηθεί. ³² Τους έλεγε αυτά τα λόγια ξεκάθαρα. Ο Πέτρος τότε τον πήρε ιδιαιτέρως και άρχισε να τον μαλώνει. ³³ Ο Ιησούς όμως στράφηκε στους μαθητές, τους κοίταξε και μάλωσε τον Πέτρο λέγοντας: «Φύγε από μπροστά μου, σατανά! Δε σκέφτεσαι όπως θέλει ο Θεός αλλά όπως θέλουν οι άνθρωποι».

³⁴ Τότε ο Ιησούς κάλεσε τον κόσμο και τους μαθητές του και τους είπε:

- Όποιος θέλει να με ακολουθήσει, πρέπει να απαρνηθεί τον εαυτό του, να σηκώσει το σταυρό του και έτσι να με ακολουθεί.

³⁵ Γιατί όποιος θέλει, ανθρωπίνως, να σώσει τον εαυτό του, θα τον χάσει. Αντιθέτως, όποιος θυσιάσει τον εαυτό του χάριν εμού και του Ευαγγελίου, αυτός θα τον κερδίσει.

³⁶ Τί θα ωφεληθεί ο άνθρωπος, αν κερδίσει τον κόσμο όλο, αλλά τελικώς χάσει τον εαυτό του; ³⁷ Τί μπορεί να λάβει ο άνθρωπος ως αντάλλαγμα για τον χαμένο του εαυτό;

³⁸ Όποιος ζώντας μέσα σ' αυτή την γενεά την άπιστη και αμαρτωλή ντρέπεται για μένα και για τους λόγους μου, και ο Υιός του ανθρώπου, τότε που θα έλθει "έν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς του" μαζί με τους αγίους αγγέλους, θα ντραπεί γι' αυτόν.

Κεφ. 9^ο

¹ Και τους έλεγε ακόμη ο Ιησούς:

- Αλήθεια σας λέω, υπάρχουν εδώ μερικοί που δεν πρόκειται να πεθάνουν, πριν δουν την Βασιλεία του Θεού να έρχεται "έν δυνάμει".

² Ύστερα από έξι μέρες, ο Ιησούς παίρνει ιδιαιτέρως μόνον τους Πέτρο, Ιάκωβο και Ιωάννη, και τους ανεβάζει σ' ένα ψηλό βουνό. Εκεί μεταμορφώθηκε μπροστά τους, ³ τα ρούχα του έγιναν αστραφτερά, κατάλευκα σαν το χιόνι, τέτοια που κανένας λευκαντής πάνω στη γη δεν μπορούσε να τα κάνει τόσο λευκά. ⁴ Εμφανίστηκε ο Ηλίας μαζί με το Μωυσή και συζητούσαν με τον Ιησού. Λέει τότε ο Πέτρος στον Ιησού: ⁵ «Διδάσκαλε, είναι καλό να μείνουμε εδώ! Να στήσουμε τρεις σκηνές: μία για σένα, μία για το Μωυσή και μία για τον Ηλία». ⁶ Δεν ήξερε τι να πει, γιατί είχαν κυριευτεί από τρόμο. ⁷ Ήρθε τότε ένα σύννεφο και τους σκέπασε, και μια φωνή ακούστηκε μέσα από το σύννεφο: «Αυτός είναι ο αγαπημένος μου Υιός, αυτόν ν' ακούτε». ⁸ Και δια μιας, όταν έστρεψαν τριγύρω τα βλέμματα τους, δεν είδαν κανέναν, παρά τον Ιησού μόνον του, μαζί τους. ⁹ Ενώ κατέβαιναν από το βουνό, τους πρόσταξε να μη διηγηθούν σε κανέναν αυτά που είδαν, παρά μόνον όταν ο Υιός του Ανθρώπου αναστηθεί από τους νεκρούς. ¹⁰ Τα λόγια αυτά τα συγκράτησαν και συζητούσαν μεταξύ τους τι σημαίνει αυτό το «θ' αναστηθεί από τους νεκρούς». ¹¹ Τον ρωτούσαν ακόμη: «Γιατί λένε οι γραμματείς ότι πρέπει πρώτα να έρθει ο Ηλίας;» ¹² Ο Ιησούς τους αποκρίθηκε: «Πραγματικά, πρέπει να έρθει πρώτα ο Ηλίας και να τα αποκαταστήσει όλα. Γιατί όμως λένε οι Γραφές για τον Υιό του Ανθρώπου ότι θα υποστεί πολλά και θα περιφρονηθεί; ¹³ Σας λέω πάντως πως ο Ηλίας ήρθε ήδη και του έκαναν

ό,τι ήθελαν, όπως προβλέπουν οι Γραφές γι' αυτόν».

¹⁴ Όταν ήρθε στους υπόλοιπους μαθητές, είδε πολύ κόσμο γύρω τους και γραμματείς να συζητούν μαζί τους. ¹⁵ Αμέσως, μόλις όλος ο κόσμος είδαν τον Ιησού, θαμπώθηκαν κι έτρεχαν όλοι να τον χαιρετήσουν. ¹⁶ Ο Ιησούς ρώτησε τους γραμματείς: «Τι συζητάτε μεταξύ σας;»

¹⁷ Τότε πλησίασε τον Ιησού ένας άνθρωπος, και του είπε:

- Διδάσκαλε, σου έφερα το παιδί μου το οποίο έχει δαιμόνιο που το κάνει μουγκό. ¹⁸ Και όπου το «πιάνει», το ρίχνει κάτω και το πιάνουν σπασμοί· και αφρίζει· και τρίζει τα δόντια του και μένει ξερό. Παρακάλεσα τους μαθητές σου να το βγάλουν, μα δεν μπόρεσαν.

¹⁹ Ο Ιησούς του αποκρίθηκε και του είπε:

- Ω, γενεά άπιστη! Μέχρι πότε θα είμαι μαζί σας; Μέχρι πότε θα σας ανέχομαι; Φέρτε το εδώ!

Και του το επήγαν. ²⁰ Αλλά μόλις το ακάθαρτο πνεύμα τον είδε, αμέσως εσπάραξε άσχημα το παιδί και το έριξε καταγής και κυλιόταν κάτω βγάζοντας αφρούς.

²¹ Ο Ιησούς ρώτησε τον πατέρα του παιδιού:

- Πόσος καιρός είναι που το έπαθε αυτό;

Εκείνος του απάντησε:

- Από μικρό παιδί. ²² Και πολλές φορές το έσπρωχνε να πέσει σε φωτιά και άλλοτε σε νερό, για να το κάμει να χαθεί. Γι' αυτό αν μπορείς να κάμεις κάτι, λυπήσου μας και βοήθησέ μας.

²³ Ο Ιησούς του απάντησε:

- Φρόντισε να έχεις πίστη, γιατί για εκείνον που έχει πίστη, όλα είναι δυνατά.

²⁴ Αμέσως τότε ο πατέρας του παιδιού εφώναξε με δάκρυα:

- Πιστεύω, Κύριε. Βοήθησέ με στην απιστία μου.

²⁵ Όταν ο Ιησούς είδε ότι μαζεύεται κόσμος, επιτίμησε το ακάθαρτο πνεύμα, λέγοντάς του:

- Πνεύμα άλαλο και κωφό, εγώ σε διατάζω· βγες από αυτόν και ουδέποτε να ξαναμπείς.

²⁶ Βγήκε τότε το πνεύμα, αφού κραύγασε δυνατά και συντάραξε το παιδί. Εκείνο έμεινε αναισθητο, έτσι που πολλοί έλεγαν ότι πέθανε. ²⁷ Ο Ιησούς όμως το έπιασε από το χέρι του, το σήκωσε, κι αυτό στάθηκε όρθιο. ²⁸ Όταν μπήκε ο Ιησούς στο σπίτι, τον ρώτησαν οι μαθητές του ιδιαιτέρως: «Γιατί εμείς δεν μπορέσαμε να βγάλουμε αυτό το δαιμονικό πνεύμα;» ²⁹ Κι εκείνος τους απάντησε: «Αυτό το δαιμονικό γένος δεν μπορεί κανείς να το βγάλει με τίποτε άλλο παρά μόνο με προσευχή και νηστεία».

³⁰ Έφυγαν από 'κει και προχωρούσαν περνώντας έξω από τη Γαλιλαία γιατί δεν ήθελε ο Ιησούς να μάθει κανείς ότι περνούσε από 'κει. ³¹ Δίδασκε τους μαθητές του και τους έλεγε: «Ο Υιός του Ανθρώπου θα παραδοθεί σε χέρια ανθρώπων, που θα τον θανατώσουν· την τρίτη όμως ημέρα μετά το θάνατο του θ' αναστηθεί. ³² Αυτοί όμως δεν καταλάβαιναν αυτόν το λόγο ωστόσο φοβούνταν να τον ρωτήσουν.

³³ Ο Ιησούς ήρθε στην Καπερναούμ, και όταν μπήκε στο σπίτι ρώτησε τους μαθητές: «Τί συζητούσατε μεταξύ σας στο δρόμο;»

³⁴ Αυτοί όμως σιωπούσαν, γιατί στο δρόμο συζητούσαν μεταξύ τους ποιος είναι ο ανώτερος ανάμεσά τους. ³⁵ Κάθισε τότε ο Ιησούς, φώναξε τους δώδεκα και τους λέει:

- Όποιος θέλει να είναι ο πρώτος θα πρέπει να γίνει ο τελευταίος απ' όλους κι ο υπηρέτης όλων.

³⁶ Ύστερα πήρε ένα παιδάκι, το έβαλε ανάμεσά τους, το αγκάλιασε και τους είπε:

³⁷ - Όποιος δεχθεί ένα μικρό παιδί στο όνομά μου, δέχεται εμένα τον ίδιο· κι όποιος δεχθεί εμένα, δέχεται αυτόν που μ' έστειλε στον κόσμο.

³⁸ Λέει ο Ιωάννης στον Ιησού:

- Διδάσκαλε, είδαμε κάποιον που δεν είναι δικός μας, να βγάζει δαιμόνια επικαλούμενος το όνομά σου, και τον εμποδίσαμε, γιατί δεν μας ακολουθεί.

³⁹ Ο Ιησούς του απάντησε:

- Μην τον εμποδίζετε, γιατί δεν μπορεί κανείς, αφού χρησιμοποιήσει το όνομά μου για να κάνει θαύμα, αμέσως μετά να μιλήσει άσχημα για μένα. ⁴⁰ Όποιος, λοιπόν, δεν είναι εναντίον σας είναι με το μέρος σας. ⁴¹ Όποιος επίσης σας δώσει για χάρη μου ένα ποτήρι νερό επειδή ανήκετε στο Χριστό, σας βεβαιώνω πως δε θα χάσει τον μισθό του».

⁴² «Όποιος γίνει αφορμή να κλονιστεί ένας απ' αυτούς τους μικρούς που εμπιστεύονται εμένα, το καλύτερο γι' αυτόν είναι να κρεμάσει μια μυλόπετρα στο λαιμό του και να πέσει στη θάλασσα. ⁴³ Αν σε σκανδαλίζει κάτι τόσο σπουδαίο σαν το χέρι σου, κόψε το· είναι προτιμότερο να μπεις στην αληθινή ζωή κουλός, παρά να έχεις δύο χέρια και να πας στη γέεννα, στη «φωτιά» που δε σβήνει ποτέ. ⁴⁴

Εκεί το σκουλήκι που θα τους τρώει δεν πεθαίνει και η «φωτιά» δε σβήνει. ⁴⁵ Κι αν σε σκανδαλίζει κάτι τόσο σπουδαίο σαν το πόδι σου, κόψε το· είναι προτιμότερο για σένα να μπεις στην αληθινή ζωή με ένα πόδι, παρά να έχεις τα δυο σου πόδια και να σε ρίξουν στη γέεννα, στη «φωτιά» που δε σβήνει ποτέ. ⁴⁶ Εκεί το σκουλήκι που θα

τους τρώει δεν πεθαίνει και η «φωτιά» δε σβήνει. ⁴⁷ Επίσης αν ακόμη κάτι τόσο σπουδαίο σαν το μάτι σου σε σκανδαλίζει, βγάλε το· είναι προτιμότερο να μπεις μονόφθαλμος στη βασιλεία του Θεού, παρά να έχεις δύο μάτια και να πας στη γέεννα του πυρός. ⁴⁸ Εκεί το

σκουλήκι που θα τους τρώει δεν πεθαίνει και η «φωτιά» δε σβήνει ποτέ. ⁴⁹Ο καθένας θα «αλατιστεί» με τη φωτιά της δοκιμασίας, όπως κάθε θυσιαζόμενο ζώο αλατίζεται με αλάτι. ⁵⁰ Το αλάτι είναι χρήσιμο· εάν όμως χάσει την αρμύρα του, πώς θα του την ξαναδώσετε; Να έχετε, λοιπόν, μέσα σας πνεύμα θυσίας και ειρήνη μεταξύ σας».

Κεφ. 10^ο

¹ Έφυγε από 'κει ο Ιησούς και ήρθε στα σύνορα της Ιουδαίας, περνώντας μέσα από την περιοχή που βρίσκεται στην άλλη μεριά του Ιορδάνη. Μαζεύτηκε πάλι κόσμος γύρω του κι εκείνος, όπως συνήθιζε, τους δίδασκε. ² Τον πλησίασαν οι Φαρισαίοι, οι οποίοι, θέλοντας να τον φέρουν σε δύσκολη θέση, τον ρωτούσαν αν επιτρέπεται στον άντρα να χωρίσει τη γυναίκα του. ³ Ο Ιησούς τους αποκρίθηκε λέγοντας: «Τι σας πρόσταξε ο Μωσής;» ⁴ Εκείνοι είπαν: «Ο νόμος του Μωσή επιτρέπει στον άντρα να δίνει γραπτό διαζύγιο και να χωρίζει τη γυναίκα του». ⁵ Κι ο Ιησούς τους απάντησε: «Ο Μωσής σάς έδωσε αυτή την εντολή, γιατί είστε σκληρόκαρδοι. ⁶ Από την αρχή όμως της κτίσεως ο Θεός τους δημιούργησε άντρα και γυναίκα. ⁷ Γι' αυτό ο άντρας θα εγκαταλείψει τον πατέρα και τη μητέρα του, θα ενωθεί με τη γυναίκα του, ⁸ και θα γίνουν οι δύο σάρκα μία. Συνεπώς δεν είναι δύο πια αλλά ένας άνθρωπος. ⁹ Ό,τι λοιπόν συνένωσε ο Θεός δεν πρέπει να το χωρίζει ο άνθρωπος».

¹⁰ Για το θέμα αυτό τον ρωτούσαν πάλι οι μαθητές στο σπίτι. ¹¹ Κι ο Ιησούς τους έλεγε: «Όποιος χωρίσει τη γυναίκα του και παντρευτεί άλλη, διαπράττει μοιχεία απέναντι στην πρώτη. ¹² Επίσης η γυναίκα που χωρίζει τον άντρα της και παντρεύεται άλλον διαπράττει μοιχεία».

¹³ Έφεραν στον Ιησού παιδιά για να τα ευλογήσει· οι μαθητές όμως μάλωσαν αυτούς που τα είχαν φέρει. ¹⁴ Όταν το είδε ο Ιησούς αγανάκτησε και τους είπε: «Αφήστε τα παιδιά να έρχονται σ' εμένα. Μην τα εμποδίζετε. Γιατί η βασιλεία του Θεού ανήκει σε ανθρώπους που έχουν διάθεση σαν κι αυτά. ¹⁵ Σας βεβαιώνω πως όποιος δεν δεχτεί τη βασιλεία του Θεού σαν παιδί, δεν θα μπει σ'

αυτήν». ¹⁶ Τότε πήρε τα παιδιά στην αγκαλιά του και τα ευλογούσε βάζοντας τα χέρια του πάνω τους.

¹⁷ Ο Ιησούς ήταν έτοιμος να φύγει, όταν έτρεξε κάποιος, έπεσε στα γόνατα και τον ρώτησε: «Αγαθέ Διδάσκαλε, τι να κάνω για να κληρονομήσω την αιώνια ζωή;» ¹⁸ Ο Ιησούς του είπε: «Γιατί με αποκαλείς αγαθό; Κανένας δεν είναι αγαθός, παρά μόνο ένας, ο Θεός. ¹⁹ Ξέρεις τις εντολές: μη μοιχεύσεις, μη σκοτώσεις, μη κλέψεις, μη ψευδομαρτυρήσεις, μη στερήσεις από κάποιον ό,τι του ανήκει, τίμα τον πατέρα σου και τη μητέρα σου». ²⁰ «Διδάσκαλε», αποκρίθηκε εκείνος, «όλα αυτά τα τηρώ από τα νιάτα μου». ²¹ Ο Ιησούς τότε τον κοίταξε γεμάτος αγάπη και του είπε: «Ένα πράγμα σου λείπει: εάν θέλεις να είσαι τέλειος, πήγαινε, πούλησε τα υπάρχοντα σου και δώσε τα χρήματα στους φτωχούς. Έτσι θα έχεις θησαυρό κοντά στο Θεό· κι έλα να με ακολουθήσεις σηκώνοντας το σταυρό σου». ²² Αλλά εκείνος, μόλις άκουσε αυτά τα λόγια, έγινε σκυθρωπός κι έφυγε λυπημένος, γιατί είχε μεγάλη περιουσία.

²³ Ο Ιησούς τότε τους κοίταξε όλους και είπε στους μαθητές του: «Πολύ δύσκολα θα μπουν στη βασιλεία του Θεού αυτοί που έχουν τα χρήματα». ²⁴ Οι μαθητές έμειναν κατάπληκτοι από τα λόγια του. Ο Ιησούς όμως τους είπε επιπλέον: «Παιδιά μου, πολύ δύσκολο είναι να μπουν στη βασιλεία του Θεού όσοι έχουν στηρίζει τις ελπίδες τους στα χρήματα. ²⁵ Πιο εύκολο είναι να περάσει καμήλα από τη τρύπα βελόνας, παρά να μπει ένας πλούσιος στη βασιλεία του Θεού». ²⁶ Οι μαθητές ένιωσαν ακόμη πιο μεγάλη κατάπληξη κι έλεγαν μεταξύ τους: «Τότε ποιος μπορεί να σωθεί;» ²⁷ Ο Ιησούς τους κοίταξε και τους είπε: «Για τους ανθρώπους αυτό είναι αδύνατο, όχι όμως και για το Θεό· για το Θεό όλα είναι δυνατά».

²⁸ Αρχισε τότε να του λέει ο Πέτρος: «Να, εμείς αφήσαμε τα πάντα και σ' ακολουθήσαμε». ²⁹ Κι ο Ιησούς του απάντησε: «Σας βεβαιώνω πως όποιος άφησε, για μένα και για το ευαγγέλιο, σπίτι ή αδερφούς ή αδερφές ή μητέρα ή πατέρα ή γυναίκα ή παιδιά ή χωράφια, ³⁰θα πάρει εκατό φορές περισσότερα και τώρα: και σπίτια και αδερφούς και αδερφές και πατέρα και μητέρα και παιδιά και χωράφια - και μάλιστα μέσα σε διωγμούς; αλλά και στο μελλοντικό κόσμο θα έχει την αιώνια ζωή. ³¹ Πολλοί όμως θα βρεθούν από πρώτοι τελευταίοι κι άλλοι από τελευταίοι πρώτοι».

³² Ανέβαιναν προς τα Ιεροσόλυμα. Ο Ιησούς προχωρούσε μπροστά από τους μαθητές του, που ήταν κυριευμένοι από δέος και τον ακολουθούσαν φοβισμένοι.

Επήρε κοντά του ο Ιησούς τους δώδεκα μαθητές του και άρχισε να τους μιλάει για εκείνα που θα του συνέβαιναν μετά από λίγο.

³³ Τους έλεγε:

- Να, ανεβαίνουμε στην Ιερουσαλήμ. Και εκεί ο Υιός του Ανθρώπου θα παραδοθεί στους αρχιερείς και στους γραμματείς. Και θα τον καταδικάσουν σε θάνατο. Και θα τον παραδώσουν σε ειδωλολάτρες. ³⁴ και θα τον εμπαίξουν· θα τον μαστιγώσουν· θα τον φτύσουν· και θα τον θανατώσουν. Αλλά την τρίτη ημέρα θα αναστηθεί.

³⁵ Τότε τον πλησίασαν ο Ιάκωβος και ο Ιωάννης, τα παιδιά του Ζεβεδαίου, και του είπαν:

- Διδάσκαλε, θέλουμε αυτό που θα σου ζητήσουμε, να μας το κάμεις. Τους ερώτησε:

³⁶ - Τί θέλετε να σας κάμω;

Εκείνοι του είπαν:

³⁷ - Δώσε μας τον λόγο σου, ότι στην Βασιλεία σου θα καθίσουμε ένας στα δεξιά σου και ένας στα αριστερά σου.

Ο Ιησούς τους απάντησε:

³⁸ - Δεν ξέρετε, τι γυρεύετε! Μπορείτε να πιείτε το ποτήριο, που θα πω εγώ και να βαπτισθείτε το βάπτισμα, που θα βαπτισθώ εγώ;

Εκείνοι του απάντησαν:

³⁹ - Μπορούμε!

Ο Ιησούς τους είπε:

- Το ποτήριο που θα πω εγώ, θα το πιείτε και σεις. Και το βάπτισμα που θα βαπτισθώ εγώ, θα το βαπτισθείτε.

⁴⁰ Αλλά το να καθίσετε στα δεξιά μου και στα αριστερά μου, δεν είναι σωστό να το δώσω σ' όποιον εγώ θέλω, αλλά σε εκείνους που το αξίζουν και τους ανήκει.

⁴¹ Αυτά όταν τα έμαθαν οι άλλοι δέκα, γέμισαν αγανάκτηση εις βάρος του Ιακώβου και του Ιωάννου.

⁴² Τότε ο Ιησούς τους εκάλεσε όλους κοντά του και τους είπε:

- Το ξέρετε, ότι αυτοί που θεωρούνται άρχοντες των εθνών, κυβερνάνε τους λαούς τυραννικά· και γενικά οι μεγάλοι, τους καταδυναστεύουν. ⁴³ Σεις όμως, να μη κάνετε τα ίδια. Αλλά όποιος θέλει να γίνει ανάμεσά σας μεγάλος, πρέπει να γίνει υπηρέτης σας. ⁴⁴ Και όποιος θέλει να είναι ανάμεσά σας πρώτος, πρέπει να είναι δούλος όλων. ⁴⁵ Διότι και ο Υιός του Ανθρώπου δεν ήλθε να υπηρετηθεί, αλλά να υπηρετήσει· και να δώσει την ζωή του λύτρο για όλους».

⁴⁶ Ενώ ήρθαν στην Ιεριχώ όταν ο Ιησούς, οι μαθητές του και κόσμος πολύς έβγαιναν από την πόλη, ένας τυφλός, ο Βαρτίμαιος, γιος του Τιμαίου, καθόταν στην άκρη του δρόμου και ζητιάνευε. ⁴⁷ Όταν άκουσε ότι αυτός που περνάει είναι ο Ιησούς ο Ναζωραίος, άρχισε να φωνάζει δυνατά: «Ιησού, Υιέ του Δαβίδ, σπλαχνίσου με!» ⁴⁸ Πολλοί τον μάλωναν για να σωπάσει, εκείνος όμως φώναζε ακόμη πιο πολύ: «Υιέ του Δαβίδ, σπλαχνίσου με!» ⁴⁹ Τότε ο Ιησούς στάθηκε και είπε: «Φωνάξτε τον». Φωνάζουν τον

τυφλό και του λένε: «Θάρρος, σήκω, σε φωνάζει». ⁵⁰
Εκείνος πέταξε το πανωφόρι του, πετάχτηκε πάνω και ήρθε κοντά στον Ιησού. ⁵¹ «Τι θέλεις να σου κάνω;» τον ρώτησε ο Ιησούς. Ο τυφλός του αποκρίθηκε: «Διδάσκαλε, θέλω να αποκτήσω το φως μου». ⁵² Ο Ιησούς του λέει: «Πήγαινε, η πίστη σου σε έσωσε». Ο τυφλός αμέσως απέκτησε το φως του κι ακολουθούσε τον Ιησού στην πορεία του.

Κεφ. 11^ο

¹ Όταν πλησίαζαν στα Ιεροσόλυμα, στη Βηθσφαγή και στη Βηθανία, κοντά στο Όρος των Ελαιών, έστειλε ο Ιησούς δύο από τους μαθητές του, ² και τους λέει: «Πηγαίνετε στο απέναντι χωριό και μόλις μπειτε σ' αυτό θα βρείτε ένα πουλάρι δεμένο, στο οποίο κανένας άνθρωπος ακόμη δεν έχει καθίσει. Λύστε το και φέρτε το εδώ. ³ Αν κανείς σας ρωτήσει "γιατί το παίρνετε αυτό;" να του πείτε, "ο Κύριος το χρειάζεται για λίγο κι αμέσως θα το στείλει πάλι πίσω"». ⁴ Εκείνοι πήγαν και βρήκαν το πουλάρι δεμένο κοντά σε μιαν αυλόπορτα έξω στο δρόμο και το έλυσαν. ⁵ Μερικοί απ' αυτούς που στέκονταν εκεί τους ρώτησαν: «Τι συμβαίνει και λύνετε το πουλάρι;» ⁶ Οι μαθητές τους απάντησαν όπως τους είχε πει ο Ιησούς, κι εκείνοι τους άφησαν. ⁷ Έφεραν τότε το πουλάρι στον Ιησού, έβαλαν πάνω σ' αυτό τα ρούχα τους κι εκείνος κάθισε πάνω του. ⁸ Πολλοί έστρωναν τα ρούχα τους στο δρόμο κι άλλοι έκοβαν κλαδιά από τα δέντρα και τα έστρωναν χάμω. ⁹ Όσοι βάδιζαν μπροστά και όσοι ακολουθούσαν από πίσω κραύγαζαν: «Δόξα στο Θεό! Ευλογημένος αυτός που έρχεται απεσταλμένος απ' τον Κύριο! ¹⁰ Ευλογημένη η βασιλεία του πατέρα μας Δαβίδ. Ευλογημένος αυτός που έρχεται στο όνομα του Κυρίου! Δόξα στον ύψιστο Θεό!»

¹¹ Ο Ιησούς μπήκε στα Ιεροσόλυμα και πήγε στο ναό. Αφού έριξε μια ματιά σ' όλα γύρω του, επειδή είχε κιάλας βραδιάσει, γύρισε με τους δώδεκα μαθητές στη Βηθανία.

¹² Την επόμενη μέρα, όταν βγήκαν από τη Βηθανία, επιστρέφοντας από τα Ιεροσόλυμα, ο Ιησούς πείνασε. ¹³ Είδε από μακριά μια συκιά που είχε φύλλα, και πλησίασε μήπως βρει τίποτε σ' αυτήν. Όταν όμως έφτασε κοντά της,

δε βρήκε τίποτε παρά μονάχα φύλλα· γιατί δεν ήταν η εποχή των σύκων. ¹⁴ Και τότε της είπε: «Ποτέ πια να μη φάει κανείς καρπό από σένα!» Και τ' άκουσαν αυτό οι μαθητές του.

¹⁵ Όταν ήρθαν πάλι στα Ιεροσόλυμα, μπήκε ο Ιησούς στο ναό κι άρχισε να διώχνει αυτούς που πουλούσαν κι αγόραζαν στο χώρο του ναού. Αναποδογύρισε τα τραπέζια των αργυραμοιβών και τα καθίσματα αυτών που πουλούσαν περιστέρια. ¹⁶ Επίσης δεν επέτρεπε να μεταφέρει κανείς πράγματα δια μέσου του ναού. ¹⁷ Τους δίδασκε και τους έλεγε: «Δε λέει η Γραφή ότι ο οίκος μου πρέπει να είναι οίκος προσευχής για όλους τους λαούς; Εσείς όμως τον κάνετε σπήλαιο ληστών». ¹⁸ Όταν τα πληροφορήθηκαν αυτά οι γραμματείς, οι Φαρισαίοι και οι αρχιερείς, αναζητούσαν τρόπο να τον εξοντώσουν. Τον φοβούνταν όμως, γιατί ο λαός εντυπωσιαζόταν με τη διδασκαλία του. ¹⁹ Όταν βράδιασε, ο Ιησούς βγήκε έξω από την πόλη.

²⁰ Το επόμενο πρωί, καθώς περνούσαν από το ίδιο μέρος, είδαν τη συκιά ξεραμένη από τη ρίζα. ²¹ Ο Πέτρος θυμήθηκε και λέει στον Ιησού: «Διδάσκαλε, κοίτα, η συκιά που καταράστηκες ξεράθηκε». ²² Τότε ο Ιησούς στράφηκε κι είπε στους μαθητές: «Να έχετε πίστη στο Θεό. ²³ Σας βεβαιώνω πως όποιος πει σ' αυτό το βουνό «σήκω και πέσε στη θάλασσα», χωρίς ν' αμφιβάλλει μέσα του, αλλά με πίστη, τότε θα του γίνει αυτό που ζητάει. ²⁴ Γι' αυτό σας λέω: όλα όσα ζητάτε όταν προσεύχεστε, να έχετε εμπιστοσύνη ότι θα τα λάβετε, και θα σας δοθούν. ²⁵ Κι όταν στέκεστε να προσευχηθείτε, να συγχωρείτε αν έχετε κάτι εναντίον οποιουδήποτε, ώστε κι ο ουράνιος Πατέρας σας να συγχωρήσει τα παραπτώματά σας. ²⁶ Εάν όμως εσείς δεν συγχωρείτε, ούτε κι ο ουράνιος Πατέρας σας θα

συγχωρήσει τα δικά σας παραπτώματα».

²⁷ Επιστρέφουν και πάλι στα Ιεροσόλυμα· και ενώ περπατούσε ο Ιησούς στο ναό, τον πλησιάζουν οι αρχιερείς, οι γραμματείς και οι πρεσβύτεροι και του λένε: ²⁸ «Με ποια εξουσία τα κάνεις αυτά; Ἡ ποιος σου έδωσε αυτή την εξουσία να τα κάνεις όλα αυτά;» ²⁹ Ο Ιησούς τους αποκρίθηκε: «Θα σας ρωτήσω κι εγώ κάτι και αν μου απαντήσετε, τότε θα σας πω με ποια εξουσία τα κάνω αυτά. ³⁰ Το βάπτισμα του Ιωάννη προερχόταν από το Θεό ή από τους ανθρώπους; Απαντήστε μου». ³¹ Αυτοί συζητούσαν μεταξύ τους κι έλεγαν: «Αν πούμε ότι προερχόταν από το Θεό, θα μας πει, «γιατί λοιπόν δεν τον πιστέψατε;» ³² Αλλά και πώς να του πούμε: «από τους ανθρώπους;» - φοβόντουσαν το λαό, γιατί όλοι θεωρούσαν τον Ιωάννη προφήτη. ³³ Αποκρίθηκαν λοιπόν στον Ιησού: «Δεν ξέρουμε». Τους λέει τότε κι ο Ιησούς: «Ούτε κι εγώ σας λέω με ποια εξουσία τα κάνω αυτά».

Κεφ. 12^ο

¹ Τότε ο Ιησούς άρχισε να τους μιλάει με παραβολές: «Ένας άνθρωπος φύτεψε αμπέλι. Το περίφραξε, έσκαψε πατητήρι και έχτισε πύργο. Μετά το νοίκιασε σε γεωργούς κι έφυγε σε άλλον τόπο. ² Όταν ήρθε ο καιρός, έστειλε ένα δούλο στους γεωργούς για να πάρει το μερίδιο από τον καρπό του αμπελιού. ³ Αυτοί τον έπιασαν, τον έδειραν και τον έστειλαν πίσω με άδεια χέρια. ⁴ Τους έστειλε ξανά και άλλον δούλο κι αυτόν τον χτύπησαν με πέτρες στο κεφάλι, τον κακοποίησαν και τον έδιωξαν. ⁵ Έστειλε και άλλον και τον σκότωσαν. Και πολλούς άλλους έστειλε, από τους οποίους άλλους έδειραν κι άλλους σκότωσαν. ⁶ Του έμεινε ένας ακόμα, ο αγαπημένος του γιος. Αυτόν τους τον έστειλε τελευταίο. «Θα σεβαστούν το γιο μου σκέφτηκε». ⁷ Οι γεωργοί όμως εκείνοι, όταν τον είδαν να έρχεται, είπαν μεταξύ τους: αυτός είναι ο κληρονόμος· εμπρός να τον σκοτώσουμε, και η κληρονομιά θα 'ναι δική μας». ⁸ Τον έπιασαν, λοιπόν, τον σκότωσαν και τον πέταξαν έξω από το αμπέλι. ⁹ Τι θα κάνει λοιπόν ο ιδιοκτήτης του αμπελιού; Θα έρθει και θα εξολοθρέψει αυτούς τους γεωργούς και θα δώσει το αμπέλι σε άλλους. ¹⁰ Ούτε αυτόν το λόγο της Γραφής διαβάσατε;

Ο λίθος που τον πέταξαν σαν άχρηστον οι οικοδόμοι, αυτός έγινε ακωνάρι.

¹¹ *Ο Κύριος το έκανε αυτό, και είναι αξιοθαύμαστο στα μάτια μας».*

¹² Ήθελαν λοιπόν να συλλάβουν τον Ιησού, γιατί κατάλαβαν ότι γι' αυτούς την είπε την παραβολή: Φοβήθηκαν όμως το λαό κι έτσι τον άφησαν κι έφυγαν.

¹³ Και έστειλαν στον Ιησού μερικούς Φαρισαίους και Ηρωδιανούς, για να τον παγιδεύσουν με ερωτήσεις. ¹⁴

Έρχονται λοιπόν και του λένε: «Διδάσκαλε, ξέρουμε ότι λες την αλήθεια και δε φοβάσαι κανέναν δεν υπολογίζεις σε πρόσωπα ανθρώπων, αλλά διδάσκεις αληθινά το θέλημα του Θεού. Πες μας λοιπόν: επιτρέπεται να πληρώνουμε φόρο στο Ρωμαίο αυτοκράτορα ή όχι; Να δώσουμε ή να μη δώσουμε;» ¹⁵ Εκείνος όμως κατάλαβε την υποκρισία τους και τους είπε: «Γιατί προσπαθείτε να με παγιδέψετε; Φέρτε μου ένα νόμισμα να το δω». ¹⁶ Όταν του το έφεραν, τους ρώτησε: «Τίνος είναι αυτή η εικόνα και η επιγραφή;» «Του αυτοκράτορα», του απαντούν. ¹⁷ Ο Ιησούς τότε τους είπε: «Δώστε στον αυτοκράτορα ό,τι ανήκει στον αυτοκράτορα, και στο Θεό ό,τι ανήκει στο Θεό». Κι έμειναν κατάπληκτοι

για την απάντηση του.

¹⁸ Έρχονται στον Ιησού μερικοί Σαδδουκαίοι - αυτοί ισχυρίζονται ότι δεν υπάρχει ανάσταση - και τον ρωτούν: ¹⁹ «Διδάσκαλε, ο Μωσής μας έδωσε στον νόμο την εντολή: αν κάποιου ο αδερφός πεθάνει κι αφήσει γυναίκα χωρίς να αφήσει παιδί, να πάρει ο αδερφός του τη χήρα και να κάνει απογόνους για τον νεκρό αδερφό του, ²⁰ Ήταν λοιπόν επτά αδερφοί. Ο πρώτος παντρεύτηκε μια γυναίκα και πέθανε, χωρίς ν' αφήσει απογόνους. ²¹ Την παντρεύτηκε κι ο δεύτερος αδερφός, ο οποίος πέθανε χωρίς ούτε αυτός ν' αφήσει απογόνους. Το ίδιο κι ο τρίτος. ²² Την παντρεύτηκαν και οι επτά χωρίς ν' αφήσουν απογόνους. Τελευταία απ' όλους πέθανε και η γυναίκα. ²³ Στην ανάσταση, όταν αναστηθούν οι νεκροί, σε ποιον απ' όλους θ' ανήκει αυτή η γυναίκα; Αφού και οι επτά την είχαν παντρευτεί». ²⁴ Ο Ιησούς τους απάντησε: «Είστε σε σύγχυση, γιατί δεν καταλαβαίνετε ούτε τη Γραφή ούτε τη δύναμη του Θεού. ²⁵ Όταν αναστηθούν οι νεκροί, δεν θα

συνάπτουν γάμους, αλλά θα ζουν όπως οι άγγελοι στον ουρανό.²⁶ Όσο, άλλωστε, για το ότι οι νεκροί ανασταίνονται, δε διαβάσατε στο βιβλίο του Μωυσή εκεί που γίνεται λόγος για τη βάτο; Εκεί είναι γραμμένο ότι του είπε ο Θεός: Εγώ είμαι ο Θεός του Αβραάμ, ο Θεός του Ισαάκ και ο Θεός του Ιακώβ.²⁷ Ο Θεός δεν είναι Θεός νεκρών αλλά ζωντανών. Εσείς, λοιπόν, βρίσκεστε σε μεγάλη πλάνη».

²⁸ Ένας από τους γραμματείς, που άκουσε τη συζήτηση τους και είδε ότι σωστά απάντησε ο Ιησούς στους Σαδδουκαίους, τον πλησίασε και τον ρώτησε: «Ποια είναι η σπουδαιότερη απ' όλες τις εντολές;»²⁹ Ο Ιησούς του αποκρίθηκε: «Η πρώτη και σπουδαιότερη εντολή είναι: Άκου Ισραήλ: ο Κύριος ο Θεός μας είναι ένας και μοναδικός Κύριος.³⁰ Και, να αγαπάς τον Κύριο το Θεό σου μ' όλη την καρδιά σου, μ' όλη την ψυχή σου, μ' όλο το νου σου και μ' όλη τη δύναμη σου. Αυτή είναι η πρώτη εντολή.³¹ Δεύτερη όμοια είναι αυτή: Να αγαπάς τον πλησίον σου όπως τον εαυτό σου. Δεν υπάρχει άλλη εντολή μεγαλύτερη απ' αυτές».³² «Σωστά, Διδάσκαλε», του είπε ο γραμματέας. «Είναι αλήθεια αυτό που είπες, ότι ένας είναι ο Θεός και δεν υπάρχει άλλος πλην αυτού.³³ Και ότι το να τον αγαπάει ο άνθρωπος με όλη την καρδιά του, με όλο το νου του, με όλη την ψυχή του και με όλη τη δύναμη του, και το να αγαπάει τον πλησίον του όπως τον εαυτό του είναι σπουδαιότερο απ' όλα τα ολοκαυτώματα και τις θυσίες».³⁴ Βλέποντας ο Ιησούς ότι συνετά του αποκρίθηκε, του είπε: «Δε βρίσκεσαι μακριά από τη βασιλεία του Θεού». Και κανείς δεν τολμούσε πια να του κάνει άλλες ερωτήσεις.

³⁵ Ο Ιησούς λοιπόν, ενώ δίδασκε στο ναό, ρωτούσε: «Πώς ισχυρίζονται οι γραμματείς ότι ο Μεσσίας είναι απόγονος του Δαβίδ;»³⁶ Ο ίδιος ο Δαβίδ, εμπνευσμένος από

το Άγιο Πνεύμα, είπε: *Ο Κύριος είπε στον Κύριο μου: κάθισε στα δεξιά μου, ώσπου να υποτάξω τους εχθρούς σου κάτω απ' τα πόδια σου.* ³⁷ Αφού ο ίδιος ο Δαβίδ τον ονομάζει "Κύριο", πώς μπορεί να είναι απόγονος του;» Κι ο πολύς κόσμος τον άκουγε με ευχαρίστηση.

³⁸ Έλεγε επίσης ο Ιησούς στη διδασκαλία του: «Φυλαχτείτε από τους γραμματείς, που τους αρέσει να περπατούν με τις επίσημες στολές τους και να τους χαιρετούν με σεβασμό στις αγορές. ³⁹ Επιδιώκουν τα πρώτα καθίσματα στις συναγωγές και τις καλύτερες θέσεις στα δείπνα. ⁴⁰ Κάνουν μεγάλες προσευχές για να φανούν καλοί, κατατρώνουν όμως τις περιουσίες των χηρών. Αυτοί θα τιμωρηθούν με ιδιαίτερη αυστηρότητα».

⁴¹ Ο Ιησούς καθόταν απέναντι από το θησαυροφυλάκιο του ναού και παρατηρούσε πώς ο κόσμος έριχνε κέρματα σ' αυτό. ⁴² Πολλοί πλούσιοι έριχναν πολλά. Ήρθε και μια φτωχή χήρα κι έριξε δύο λεπτά, δηλαδή ένα ελάχιστο νόμισμα. ⁴³ Κάλεσε τότε ο Ιησούς τους μαθητές του και τους είπε: «Σας βεβαιώνω πως η χήρα αυτή, η φτωχή, έριξε περισσότερα απ' όσα έριξαν όλοι οι άλλοι στο θησαυροφυλάκιο. Γιατί όλοι έριξαν από το περίσσευμα τους, ενώ αυτή έριξε από το υστέρημα της όλα όσα είχε, όλη της την περιουσία».

Κεφ. 13^ο

¹ Καθώς έβγαινε ο Ιησούς από το ναό, του λέει ένας από τους μαθητές του: «Διδάσκαλε, κοίτα τι τεράστιοι λίθοι και τι επιβλητικές οικοδομές!» ² Κι ο Ιησούς του είπε: «Βλέπεις αυτά τα μεγάλα οικοδομήματα; Δε θα μείνει εδώ πέτρα πάνω στην πέτρα· όλα θα γκρεμιστούν».

³ Ενώ καθόταν ο Ιησούς στο όρος των Ελαιών απέναντι από το ναό, τον ρώτησαν ιδιαιτέρως ο Πέτρος, ο Ιάκωβος, ο Ιωάννης κι ο Ανδρέας: ⁴ «Πες μας, πότε θα γίνουν αυτά και ποιο είναι το σημάδι που θα αναγγείλει ότι πρόκειται να γίνουν όλα αυτά;» ⁵ Τότε ο Ιησούς άρχισε να τους λέει: «Προσέχετε να μη σας εξαπατήσει κανείς. ⁶ Πολλοί θα παρουσιαστούν χρησιμοποιώντας το όνομα μου και θα ισχυρίζονται: «εγώ είμαι ο Μεσσίας». Και πολλούς θα παραπλανήσουν. ⁷ Όταν ακούσετε ότι γίνονται πόλεμοι ή προετοιμάζονται πόλεμοι, μην ταράζεστε· πρέπει να γίνουν αυτά, δε θα είναι όμως ακόμη το τέλος. ⁸ Θα ξεσηκωθεί το ένα έθνος εναντίον του άλλου, και το ένα βασίλειο εναντίον του άλλου· θα γίνουν σεισμοί σε διάφορα μέρη· θα έρθουν πείνα και ταραχές. ⁹ Αυτά όμως είναι όπως η αρχή των πόνων της γέννας. Εσείς να προσέχετε τον εαυτό σας. Θα σας παραδώσουν εξαιτίας μου σε δικαστήρια, θα σας δείρουν στις συναγωγές τους, θα σας οδηγήσουν μπροστά σε ηγεμόνες και βασιλιάδες, και θα δώσετε σ' αυτούς μαρτυρία για μένα ¹⁰ Αλλά πρέπει πρώτα να κηρυχθεί το ευαγγέλιο σ' όλους τους λαούς. ¹¹ Όταν σας σύρουν στα δικαστήρια, να μην αγωνιάτε μήτε να προμελετάτε για το τι θα πείτε, , αλλά ό,τι σας φωτίσει ο Θεός εκείνη την ώρα, αυτό να πείτε. Γιατί δε θα είστε εσείς που θα μιλάτε, αλλά το Πνεύμα το Άγιο. ¹² Επίσης, θα παραδώσει αδερφός τον αδερφό στο θάνατο, και πατέρας

το παιδί. Και θα ξεσηκωθούν τα παιδιά να θανατώσουν τους γονείς.¹³ Όλοι θα σας μισούν εξαιτίας μου. Όποιος όμως μένει σταθερός ως το τέλος, αυτός θα σωθεί.

¹⁴ «Κι όταν δείτε το βδέλυγμα της ερημάσεως, που προείπε ο προφήτης Δανιήλ, να στέκεται εκεί που δεν πρέπει - ο αναγνώστης ας καταλάβει - τότε όσοι βρεθούν στην Ιουδαία να φύγουν στα βουνά.¹⁵ Όποιος βρεθεί στο υπόστεγο να φύγει χωρίς να μπει στο σπίτι του για να πάρει κάτι μαζί του.¹⁶ Κι όποιος βρεθεί στο χωράφι να μην επιστρέψει πίσω να πάρει το πανωφόρι του.¹⁷ Αλίμονο στις γυναίκες που θα είναι έγκυες εκείνες τις μέρες ή θα θηλάζουν!

¹⁸ »Προσεύχεστε να μη γίνει η φυγή σας το χειμώνα.¹⁹ Γιατί τα δεινά που θα συμβούν τότε θα 'ναι τέτοια που δεν ξαναγίναν ως τώρα, από τότε που δημιούργησε ο Θεός τον κόσμο, ούτε και θα ξαναγίνουν.²⁰ Κι αν ο Κύριος δε λιγότευε τις ημέρες των δεινών, δε θα γλίτωνε κανένας. Για χάρη όμως των εκλεκτών του, λιγότευε εκείνες τις ημέρες.²¹ »Αν κάποιος τότε σας πει «να, εδώ είναι ο Μεσσίας, να, εκεί είναι», μην το πιστέψετε.²² Γιατί θα εμφανιστούν ψευδομεσσίες και ψευδοπροφήτες που θα κάνουν τρομερά και φοβερά σημεία για να παραπλανήσουν, αν είναι δυνατό, ακόμη κι αυτούς που διάλεξε ο Θεός.²³ Εσείς όμως να προσέχετε. Σας τα είπα όλα πριν γίνουν».

²⁴ «Εκείνες τις ημέρες, ύστερα από αυτά τα δεινά, ο ήλιος θα σκοτεινιάσει και το φεγγάρι δε θα δίνει πια το φως του.²⁵ τα άστρα θα πέφτουν από τον ουρανό, και οι ουράνιες δυνάμεις που κρατούν την τάξη του σύμπαντος θα διασαλευτούν.²⁶ Τότε θα δουν τον Υιό τον Ανθρώπου να έρχεται πάνω σε σύννεφα με πολλή δύναμη και λαμπρότητα.²⁷ Αυτός θα στείλει τότε τους αγγέλους και θα

συνάξει τους εκλεκτούς του από τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα, απ' όλα τα πέρατα της γης».

²⁸ «Πάρτε μάθημα από τη συκιά: όταν πια μαλακώσουν τα κλαδιά της και βγάλουν φύλλα, καταλαβαίνετε ότι πλησιάζει το καλοκαίρι. ²⁹ Έτσι κι εσείς, όταν δείτε να γίνονται αυτά, να καταλάβετε ότι πλησιάζει το τέλος, ότι βρίσκεται πολύ κοντά.

³⁰ »Σας βεβαιώνω πως όλα αυτά θα γίνουν όσο ακόμη ζουν οι άνθρωποι αυτής της γενιάς. ³¹ Ο σημερινός κόσμος θα πάψει να υπάρχει, τα λόγια μου όμως ποτέ.

³² »Όσο για την ημέρα εκείνη ή για τη στιγμή που θα γίνουν αυτά, κανείς δεν ξέρει, ούτε οι άγγελοι στον ουρανό ούτε ο ίδιος ο Υιός παρά μόνο ο Πατέρας.

³³ «Προσέχετε, αγρυπνείτε και προσεύχεσθε, γιατί δεν ξέρετε πότε θα έρθει ο καιρός. ³⁴ Θα είναι σαν έναν άνθρωπο που ταξίδεψε σε άλλη χώρα κι άφησε στους δούλους τη φροντίδα του σπιτικού του στον καθένα όρισε ένα έργο, και στο θυρωρό έδωσε την εντολή να μένει άγρυπνος. ³⁵ Να είστε, λοιπόν, άγρυπνοι, γιατί δεν ξέρετε πότε θα επιστρέψει ο κύριος του σπιτιού: το βράδυ ή τα μεσάνυχτα ή κατά το λάλημα του πετεινού ή το πρωί. ³⁶ Μήπως έρθει ξαφνικά και σας βρει να κοιμάστε. Αυτό που λέω σ' εσάς, το λέω σε όλους: αγρυπνείτε!»

Κεφ. 14^ο

¹ Ύστερα από δύο μέρες ήταν η γιορτή του Πάσχα και των Αζύμων. Οι αρχιερείς και οι γραμματείς αναζητούσαν τρόπο να συλλάβουν τον Ιησού με πονηριά και να τον θανατώσουν. ² «Όχι όμως κατά τη γιορτή», έλεγαν, «για να μην ξεσηκωθεί ο λαός».

³ Ενώ βρισκόταν ο Ιησούς στη Βηθανία, στο σπίτι του Σίμωνα του λεπρού, την ώρα που έτρωγε, ήρθε μια γυναίκα που κρατούσε ένα αλαβάστρινο δοχείο με μύρο από γνήσια, πανάκριβη νάρδο· έσπασε το δοχείο κι έχυσε το μύρο στο κεφάλι του. ⁴ Μερικοί τότε από τους παρόντες αγανάκτησαν κι έλεγαν: «Προς τι αυτή η σπατάλη του μύρου; ⁵ Αυτό το μύρο θα μπορούσε να πουληθεί περισσότερο από τριακόσια δηνάρια και το αντίτιμο να δοθεί στους φτωχούς». Κι επιτιμούσαν τη γυναίκα αυστηρά. ⁶ Ο Ιησούς όμως τους είπε: «Αφήστε την ήσυχη· γιατί της δημιουργείτε προβλήματα; Έκανε μια καλή πράξη για μένα. ⁷ Όσο για τους φτωχούς, αυτούς πάντα τους έχετε μαζί σας και μπορείτε να τους ευεργετήσετε όποτε θέλετε· εμένα όμως δε θα μ' έχετε πάντοτε. ⁸ Αυτή εδώ η γυναίκα έκανε αυτό που μπορούσε: άλειψε προκαταβολικά το σώμα μου με μύρο για να το ετοιμάσει για την ταφή. ⁹ Και σας βεβαιώνω πως σ' όλο τον κόσμο, όπου κηρυχθεί το ευαγγέλιο, θα γίνεται λόγος και για την πράξη της, κι έτσι θα τη θυμούνται».

¹⁰ Τότε ο Ιούδας ο Ισκαριώτης, ένας από τους δώδεκα μαθητές, πήγε στους αρχιερείς, για να τους παραδώσει τον Ιησού. ¹¹ Τ' άκουσαν αυτοί και χάρηκαν, και του υποσχέθηκαν να του δώσουν χρήματα. Έτσι εκείνος ζητούσε να βρει την κατάλληλη ευκαιρία, για να τους τον παραδώσει.

¹² Την πρώτη μέρα της γιορτής των Αζύμων, τότε που θυσιάζαν τον αμνό του Πάσχα, λένε στον Ιησού οι μαθητές του: «Πού θέλεις να πάμε να σου ετοιμάσουμε να γιορτάσεις το Πάσχα;» ¹³ Στέλνει τότε δύο από τους μαθητές του και τους λέει: «Πηγαίνετε στην πόλη και θα σας συναντήσει κάποιος που μεταφέρει ένα σταμνί με νερό· ακολουθήστε τον, ¹⁴ και στο σπίτι που θα μπει πείτε στον οικοδεσπότη ότι ο Διδάσκαλος ρωτάει: "που είναι ο χώρος όπου θα φάω το πασχαλινό δείπνο με τους μαθητές μου;" ¹⁵ Αυτός θα σας δείξει ένα μεγάλο ανώγι, έτοιμο στρωμένο. Εκεί να κάνετε τις ετοιμασίες για μας». ¹⁶ Έφυγαν οι μαθητές και πήγαν στην πόλη· τα βρήκαν όπως τους είχε πει ο Ιησούς κι ετοίμασαν το πασχαλινό τραπέζι.

¹⁷ Όταν βράδιασε, πήγε εκεί ο Ιησούς με τους δώδεκα. ¹⁸ Ενώ ήταν στο τραπέζι κι έτρωγαν, είτε ο Ιησούς: «Αλήθεια σας λέω πως κάποιος από σας που τρώει μαζί μου θα με προδώσει». ¹⁹ Λυπήθηκαν οι μαθητές κι άρχισαν να ρωτούν ο ένας μετά τον άλλο: «Μήπως είμαι εγώ;» Και άλλος: «Μήπως εγώ;» ²⁰ Τότε ο Ιησούς τους είπε: «Ένας από τους δώδεκα· αυτός που βουτάει το ψωμί του μαζί μου στην ίδια πιατέλα. ²¹ Ο Υιός του Ανθρώπου, βέβαια, θα πεθάνει όπως το λένε οι Γραφές γι' αυτόν, αλίμονο όμως στον άνθρωπο εκείνον που προδίδει τον Υιό του Ανθρώπου. Θα ήταν καλύτερα γι' αυτόν να μην είχε γεννηθεί».

²² Κι ενώ έτρωγαν, πήρε ο Ιησούς το ψωμί, το ευλόγησε, το έκοψε κομμάτια και έδωσε στους μαθητές λέγοντας: «Λάβετε φάγετε, αυτό είναι το σώμα μου». ²³ Ύστερα πήρε το ποτήρι, κι αφού είπε ευχαριστήρια προσευχή, τους το έδωσε, και ήπιαν απ' αυτό όλοι. ²⁴ Και τους είπε: «Αυτό είναι το αίμα μου, που επισφραγίζει τη νέα διαθήκη και χύνεται για χάρη όλων. ²⁵ Σας βεβαιώνω

πως δε θα ξαναπιώ από τον καρπό του αμπελιού ως την ημέρα εκείνη που θα το πίνω καινούριο στη βασιλεία του Θεού».

²⁶ Κι αφού έψαλαν τους καθιερωμένους ψαλμούς, βγήκαν έξω για να πάνε στο όρος των Ελαιών.

²⁷ Τους λέει τότε ο Ιησούς: «Όλοι θα χάσετε την εμπιστοσύνη σας σ' εμένα αυτή τη νύχτα· όπως το λέει κι η Γραφή: *Θα εξουθενώσω χτυπώντας το βοσκό, και θα διασκορπιστούν τα πρόβατα.* ²⁸ Μετά την ανάστασή μου όμως θα σας περιμένω στη Γαλιλαία, όπου θα πάω πριν από σας». ²⁹ Ο Πέτρος τότε του είπε: «Κι αν όλοι χάσουν την εμπιστοσύνη τους σ' εσένα, εγώ όμως όχι». ³⁰ Τότε του λέει ο Ιησούς: «Σε βεβαιώνω πως εσύ σήμερα κιόλας, αυτή τη νύχτα, πριν λαλήσει δύο φορές ο πετεινός, τρεις φορές θα αρνηθείς πως με ξέρεις». ³¹ Ο Πέτρος όμως ακόμη πιο έντονα τον διαβεβαίωσε: «Δε θα σε απαρνηθώ, κι αν ακόμη χρειαστεί να πεθάνω μαζί σου». Τα ίδια έλεγαν κι όλοι οι άλλοι.

³² Έρχονται σ' έναν τόπο που τ' όνομα του είναι Γεθσημανή, και λέει ο Ιησούς στους μαθητές του: «Καθίστε εδώ ώσπου να προσευχηθώ». ³³ Παίρνει μαζί του τον Πέτρο, τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη και άρχισε να αναστατώνεται και να αγωνιά. ³⁴ Τότε τους λέει: «Μέχρι θανάτου είναι περίλυπη η ψυχή μου· περιμένετε εδώ και μείνετε ξάγρυπνοι». ³⁵ Κι αφού απομακρύνθηκε λίγο, έπεσε με το πρόσωπο στη γη και προσευχόταν, να γλιτώσει, αν ήταν δυνατό, από αυτή την ώρα ³⁶ «Πατέρα», έλεγε, «όλα είναι δυνατά για σένα· γλίτωσε με απ' αυτό το ποτήρι - ας μη γίνει όμως το δικό μου θέλημα αλλά το δικό σου». ³⁷ Έρχεται πίσω και τους βρίσκει να κοιμούνται, και λέει στον Πέτρο: «Σίμων, κοιμάσαι; Δεν μπορέσατε να μείνετε άγρυπνοι ούτε μία ώρα; ³⁸ Μείνετε άγρυπνοι και

προσεύχεστε, για να μη σας νικήσει ο πειρασμός· το πνεύμα είναι πρόθυμο, η σάρκα όμως αδύναμη». ³⁹

Απομακρύνθηκε πάλι και προσευχήθηκε με τα ίδια λόγια.

⁴⁰ Γύρισε και τους ξαναβρήκε να κοιμούνται· τα μάτια τους ήταν βαριά από τη νύστα και δεν ήξεραν τι να του απαντήσουν. ⁴¹ Έρχεται για τρίτη φορά και τους λέει:

«Κοιμάστε λοιπόν και αναπαύεσθε; Εντάξει! Ήρθε η ώρα.

Τώρα ο Υιός του Ανθρώπου παραδίνεται στα χέρια ανθρώπων αμαρτωλών. ⁴² Σηκωθείτε, πρέπει να

πηγαίνουμε· να, έφτασε αυτός που θα με προδώσει».

⁴³ Κι αμέσως, ενώ ακόμα μιλούσε ο Ιησούς, φτάνει ο Ιούδας Ισκαριώτης, ένας από τους δώδεκα, και μαζί του ένα πλήθος από ανθρώπους οπλισμένους με ξίφη και ρόπαλα, σταλμένους από τους αρχιερείς, τους γραμματείς και τους πρεσβυτέρους του συνεδρίου. ⁴⁴ Αυτός που θα τον πρόδιδε τους είχε δώσει το εξής σημάδι: «Όποιον φιλήσω, αυτός είναι· πιάστε τον και μεταφέρετε τον με ασφάλεια».

⁴⁵ Έρχεται αμέσως ο Ιούδας, πλησιάζει τον Ιησού και του λέει: «Χαίρε Δάσκαλε!» και τον φίλησε θερμά. ⁴⁶ Αυτοί

τότε συνέλαβαν τον Ιησού και τον έδεσαν. ⁴⁷ Κάποιος όμως από τους παρόντες τράβηξε το μαχαίρι του, χτύπησε το δούλο του αρχιερέα και του έκοψε τ' αυτί.

⁴⁸ Ο Ιησούς απευθύνθηκε σ' αυτούς και τους είπε:

«Ληστής είμαι, και βγήκατε με ξίφη και ρόπαλα να με συλλάβετε; ⁴⁹ Κάθε μέρα ήμουν ανάμεσα σας στο ναό και

δίδασκα, και δεν με συλλάβατε· αλλά βεβαίως έγινε έτσι για να επαληθευτούν οι Γραφές». ⁵⁰ Όλοι τότε τον εγκατέλειψαν κι έφυγαν.

⁵¹ Ένας νεανίας τον ακολούθησε περιτυλιγμένος μ' ένα σεντόνι κατάσαρκα, αλλά τον

έπιασαν άλλοι νέοι. ⁵² Αυτός όμως άφησε το σεντόνι στα χέρια τους κι έφυγε γυμνός.

⁵³ Έσυραν τον Ιησού στον αρχιερέα εκεί

συγκεντρώθηκαν όλοι οι αρχιερείς, οι πρεσβύτεροι και οι γραμματείς.⁵⁴ Ο Πέτρος τον ακολούθησε από μακριά μέχρι μέσα στην αυλή, στην κατοικία του αρχιερέα· εκεί κάθισε με τους υπηρέτες και ζεσταινόταν κοντά στη φωτιά.

⁵⁵ Οι αρχιερείς και ολόκληρο το συνέδριο αναζητούσαν μια μαρτυρία εναντίον του Ιησού, ώστε να τον καταδικάσουν σε θάνατο, αλλά δεν έβρισκαν.⁵⁶

Πολλοί τον κατηγορούσαν με ψεύτικες μαρτυρίες, μα οι μαρτυρίες δε συμφωνούσαν μεταξύ τους.⁵⁷

Παρουσιάστηκαν τότε μερικοί ψευδομάρτυρες και είπαν:⁵⁸

«Εμείς τον ακούσαμε να λέει: «εγώ θα γκρεμίσω αυτόν το ναό, που έγινε από ανθρώπινα χέρια, και σε τρεις μέρες θα οικοδομήσω άλλον, που δε θα τον έχουν φτιάξει ανθρώπινα χέρια».⁵⁹ Αλλά και σ' αυτό δε συμφωνούσαν οι μαρτυρίες τους.⁶⁰ Σηκώθηκε τότε ο αρχιερέας στη μέση και ρώτησε τον Ιησού: «Δεν έχεις να πεις τίποτε; Τι είναι αυτά που σε κατηγορούν;»⁶¹

Ο Ιησούς όμως σιωπούσε και δεν έδινε καμιά απάντηση. Πάλι ο αρχιερέας τον ρώτησε: «Εσύ είσαι ο Μεσσίας, ο Υιός του ευλογητού Θεού;»⁶²

Ο Ιησούς απάντησε: «Εγώ είμαι. Και θα δείτε τον Υιό τον Ανθρώπου να κάθεται στα δεξιά του παντοδύναμου Θεού, και να έρχεται “ἐπί τῶν νεφελῶν” του ουρανού».⁶³ Ο αρχιερέας τότε έσκισε τα ρούχα του και είπε: «Τι μας χρειάζονται τώρα πια οι μάρτυρες;⁶⁴ Ακούσατε, βέβαια, τα βλάσφημα λόγια του. Τι απόφαση παίρνετε;» Και όλοι έκριναν πως είναι ένοχος και πρέπει να θανατωθεί.

⁶⁵ Μερικοί τότε άρχισαν να τον φτύνουν. Του σκέπαζαν το πρόσωπο, τον χαστούκιζαν και τον ρωτούσαν: «Αφού είσαι προφήτης, πες μας ποιος είναι αυτός που σε χτύπησε». Ακόμα και οι υπηρέτες τον ερράπιζαν.

⁶⁶ Ενώ ο Πέτρος ήταν κάτω στην αυλή, έρχεται μια από τις δούλες του αρχιερέα,⁶⁷ και βλέποντας τον να

ζεσταίνεται, τον κοίταξε και του είπε: «Ήσουν κι εσύ μαζί με τον Ιησού το Ναζαρηνό». ⁶⁸ Αυτός αρνήθηκε λέγοντας: «Ούτε ξέρω, ούτε καταλαβαίνω τι λες». Βγήκε έξω στο προαύλιο και τότε λάλησε ο πετεινός.

⁶⁹ Η δούλη που τον είδε άρχισε πάλι να λέει σ' αυτούς που βρίσκονταν εκεί: «Είναι κι αυτός από κείνους». ⁷⁰ Ο Πέτρος όμως πάλι αρνιόταν. Ύστερα από λίγο πάλι οι παρευρισκόμενοι του έλεγαν: «Ασφαλώς κι εσύ είσαι απ' αυτούς, γιατί είσαι Γαλιλαίος· το δείχνει και η προφορά σου». ⁷¹ Ο Πέτρος όμως άρχισε να ορκίζεται: «Ο Θεός να με τιμωρήσει αν ξέρω αυτόν τον άνθρωπο για τον οποίο μιλάτε». ⁷² Και για δεύτερη φορά λάλησε ο πετεινός. Θυμήθηκε τότε ο Πέτρος τι του είχε πει ο Ιησούς· ότι δηλαδή πριν λαλήσει δυο φορές ο πετεινός, τρεις φορές θ' αρνηθείς πως με ξέρεις, και άρχισε να κλαίει.

Κεφ. 15^ο

¹ Νωρίς το πρωί οι αρχιερείς με τους πρεσβυτέρους και τους γραμματείς κι ολόκληρο το συνέδριο συγκεντρώθηκαν και πήραν την απόφαση: έδεσαν τον Ιησού, και τον πήγαν και τον παρέδωσαν στον Πιλάτο.

² Ο Πιλάτος τον ρώτησε: «Εσύ είσαι ο βασιλιάς των Ιουδαίων;» Ο Ιησούς του αποκρίθηκε: «Ναι, όπως το λες».

³ Οι αρχιερείς τότε τον κατηγορούσαν για πολλά. Ο Ιησούς όμως δεν έδωσε καμιά απόκριση. ⁴ Ο Πιλάτος πάλι τον ρώτησε: «Τίποτα δεν αποκρίνεσαι; Κοίτα για πόσα σε κατηγορούν». ⁵ Ο Ιησούς όμως δεν αποκρίθηκε πια τίποτε, έτσι που ο Πιλάτος να απορεί.

⁶ Κάθε Πάσχα ο Πιλάτος απέλυε ένα φυλακισμένο, όποιον ζητούσε ο λαός. ⁷ Ήταν τότε φυλακισμένος κάποιος που λεγόταν Βαραββάς, μαζί με άλλους στασιαστές, που κατά την εξέγερση είχαν διαπράξει φόνο. ⁸ Το πλήθος άρχισε να ζητάει με κραυγές να κάνει ο Πιλάτος αυτό που έκανε πάντα. ⁹ Ο Πιλάτος τους ρώτησε: «Θέλετε να σας ελευθερώσω το βασιλιά των Ιουδαίων;» ¹⁰ Γιατί είχε καταλάβει ότι από φθόνο του τον είχαν παραδώσει οι αρχιερείς. ¹¹ Οι αρχιερείς όμως ξεσήκωσαν τα πλήθη να προτιμήσουν να τους ελευθερώσει τον Βαραββά. ¹² Ο Πιλάτος τους ξαναρώτησε: «Τι θέλετε, λοιπόν, να κάνω αυτόν που ονομάζετε βασιλιά των Ιουδαίων;» ¹³ Αυτοί πάλι φώναζαν: «Σταύρωσε τον!» ¹⁴ «Μα γιατί, τι κακό έκανε;» τους έλεγε ο Πιλάτος. Αυτοί όμως με περισσότερη δύναμη κραύγαζαν: «Σταύρωσέ τον!»

¹⁵ Κι επειδή ο Πιλάτος ήθελε να ικανοποιήσει τα πλήθη, τους ελευθέρωσε τον Βαραββά, ενώ τον Ιησού τον μαστίγωσε και τον παρέδωσε να σταυρωθεί.

¹⁶ Οι στρατιώτες έφεραν τον Ιησού στην εσωτερική

αυλή, εκεί που είναι το διοικητήριο, και φώναξαν όλη τη φρουρά: ¹⁷ τον έντυσαν με κόκκινο μανδύα, έπλεξαν ένα αγκάθινο στεφάνι και του το φόρεσαν στο κεφάλι σαν στέμμα. ¹⁸ Μετά άρχισαν να τον χαιρετούν: «Ζήτω ο βασιλιάς των Ιουδαίων!» ¹⁹ Τον χτυπούσαν στο κεφάλι μ' ένα καλάμι, τον έφτυναν και γονατιστοί τον προσκυνούσαν. ²⁰ Αφού λοιπόν τον περιπαίζανε, του έβγαλαν τον κόκκινο μανδύα, τον έντυσαν με τα ρούχα του και τον πήγαν να τον σταυρώσουν.

²¹ Αγγαρεύουν τότε έναν περαστικό που γυρνούσε από το χωράφι του, να σηκώσει τον σταυρό του Ιησού. Ήταν ο Σίμων ο Κυρηνάιος, ο πατέρας του Αλέξανδρου και του Ρούφου. ²² Τον φέρνουν στον τόπο που λέγεται Γολγοθά, και στα ελληνικά σημαίνει «Τόπος Κρανίου». ²³ Του έδωσαν να πει κρασί ανακατεμένο με ένα αναισθητικό ο Ιησούς όμως δεν το δέχτηκε. ²⁴ Τότε τον σταύρωσαν και μοιράστηκαν τα ρούχα του βάζοντας κλήρο για το τι απ' αυτά θα πάρει ο καθένας. ²⁵ Η ώρα ήταν εννέα το πρωί όταν τον σταύρωσαν. ²⁶ Η αιτία της σταύρωσης ήταν γραμμένη σε μια επιγραφή: «Ο Βασιλιάς των Ιουδαίων».

²⁷ Μαζί με τον Ιησού σταύρωσαν δύο ληστές, ένα στα δεξιά του κι ένα στ' αριστερά του. ²⁸ Έτσι εκπληρώθηκε η Γραφή που έλεγε: *Συναριθμήθηκε μαζί με τους αματωλούς.*

²⁹ Οι περαστικοί κουνούσαν ειρωνικά το κεφάλι τους, και τον έβριζαν: «Α, εσύ που θα γκρέμιζες το ναό και σε τρεις μέρες θα τον οικοδομούσες!» του έλεγαν. ³⁰ «Σώσε τον εαυτό σου και κατέβα από το σταυρό». ³¹ Τον κοροίδευαν επίσης κι οι αρχιερείς και οι γραμματείς: «Τους άλλους έσωσε», λέγανε μεταξύ τους, «τον εαυτό του δεν μπορεί να τον σώσει. ³² Είναι λέει ο Μεσσίας, ο βασιλιάς του Ισραήλ: ας κατέβει τώρα από το σταυρό, για να δούμε και να πιστέψουμε σ' αυτόν». Τον περιγελούσαν μάλιστα κι

αυτοί που ήταν σταυρωμένοι μαζί του.

³³ Όταν η ώρα έφτασε δώδεκα το μεσημέρι, έπεσε σκοτάδι σ' όλη τη γη ως τις τρεις το απόγευμα. ³⁴ Στις τρεις η ώρα κραύγασε ο Ιησούς με δυνατή φωνή: «Ελωί, Ελωί λιμά σαβαχθανί;» Που σημαίνει: «Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί με εγκατέλειψες;» ³⁵ Μερικοί απ' τους παρευρισκόμενους άκουσαν και είπαν; «Ακούστε, φωνάζει τον Ηλία»; ³⁶ Έτρεξε τότε ένας και βούτηξε ένα σφουγγάρι στο ξίδι, το στερέωσε πάνω σ' ένα καλάμι και του έδωσε να πει λέγοντας: «Αφήστε να δούμε τώρα αν θα 'ρθει ο Ηλίας να τον κατεβάσει από το σταυρό», ³⁷ Ο Ιησούς έβγαλε μια δυνατή κραυγή και ξεψύχησε. ³⁸ Και τότε σκίστηκε το καταπέτασμα του ναού στα δύο, από πάνω ως κάτω. ³⁹ Βλέποντας ο Ρωμαίος εκατόνταρχος που ήταν εκεί, απέναντι του, ότι με τέτοια κραυγή ξεψύχησε, είπε: «Στ' αλήθεια, αυτός ο άνθρωπος ήταν Υιός θεού». ⁴⁰ Εκεί βρίσκονταν και μερικές γυναίκες που παρακολουθούσαν από μακριά. Ανάμεσα σ' αυτές και η Μαρία η Μαγδαληνή, η Μαρία η μητέρα του Ιακώβου του νεότερου και του Ιωσή, και η Σαλώμη. ⁴¹ Αυτές κι όταν ο Ιησούς ήταν στη Γαλιλαία τον ακολουθούσαν και τον υπηρετούσαν. Και μαζί μ' αυτές ήταν επίσης εκεί και πολλές άλλες γυναίκες, που είχαν ανεβεί μαζί του στα Ιεροσόλυμα.

⁴² Ήταν ημέρα Παρασκευή, παραμονή του Σαββάτου. Κατά το δειλινό, ⁴³ ο Ιωσήφ, ένα αξιοσέβαστο μέλος του συνεδρίου, που καταγόταν από την Αριμαθαία, και προσδοκούσε και αυτός την βασιλεία του θεού, τόλμησε να πάει στον Πιλάτο και να του ζητήσει το σώμα του Ιησού. ⁴⁴ Ο Πιλάτος άπορησε που ο Ιησούς είχε κιόλας πεθάνει. Κάλεσε τον εκατόνταρχο και τον ρώτησε αν όντως είχε πεθάνει. ⁴⁵ Όταν το πληροφορήθηκε από τον εκατόνταρχο, χάρισε το σώμα στον Ιωσήφ. ⁴⁶ Εκείνος αγόρασε ένα

σεντόνι, κατέβασε τον Ιησού, τον τύλιξε μ' αυτό και τον τοποθέτησε σ' ένα μνημείο που ήταν λαξεμένο σε βράχο· μετά κύλησε μια μεγάλη στρογγυλή πέτρα και έκλεισε την είσοδο του μνημείου.⁴⁷ Η Μαρία η Μαγδαληνή και η Μαρία η μητέρα του Ιωσήφ παρακολουθούσαν πού τον ενταφιάζουν.

Κεφ. 16^ο

¹ Αφού πέρασε το Σάββατο, η Μαρία η Μαγδαληνή και η Μαρία του Ιακώβου και η Σαλώμη, αγόρασαν αρώματα για να πάνε στον τάφο και να αλείψουν το σώμα του Ιησού. ² Και πολύ πρωί την επομένη του Σαββάτου (δηλαδή την Κυριακή), έφθασαν στο μνημείο όταν πλέον είχε ανατείλει ο ήλιος.

³ Πηγαίνοντας στο μνήμα σκεφτόντουσαν:

- Ποιός θα μας αποκυλίσει την μεγάλη πέτρα που είναι στην είσοδο του μνημείου;

⁴ Μόλις όμως έφτασαν και μπορούσαν να δουν, βλέπουν ότι έχει κυλισθεί μακριά η πέτρα που ήταν πράγματι υπερβολικά μεγάλη. ⁵ Όταν λοιπόν μπήκαν στο μνημείο, είδαν ένα νεαρό να κάθεται στην δεξιά πλευρά, ντυμένο με λευκά ρούχα και εξεπλάγησαν.

⁶ Αυτός τους είπε:

- Γιατί εκπλήττεσθε; Τον Ιησού δεν αναζητείτε τον Ναζαρηνό, τον Εσταυρωμένο; Αναστήθηκε, δεν είναι εδώ. Να ο τόπος που είχαν αποθέσει το σώμα Του. ⁷ Πηγαίνετε όμως και πέστε στους μαθητές Του και στον Πέτρο, ότι προπορεύεται και σας περιμένει στην Γαλιλαία. Εκεί θα τον δείτε όπως σας έχει πει.

⁸ Τότε οι γυναίκες βγήκαν από το μνημείο και έφυγαν τρέχοντας· τις είχε όμως καταλάβει τρόμος και έκπληξη τόσο μεγάλη που δεν είπαν σε κανέναν τίποτε, γιατί ήταν φοβισμένες.

⁹ Ο Ιησούς αναστήθηκε το πρωί της Κυριακής και εμφανίσθηκε πρώτα στην Μαρία την Μαγδαληνή, την οποία είχε ελευθερώσει από επτά δαιμόνια. ¹⁰ Εκείνη έτρεξε και το ανήγγειλε στους αποστόλους που τους βρήκε να κλαίνε και να πενθούν. ¹¹ Και ήταν τόσο λυπημένοι,

ώστε παρ' ότι άκουσαν ότι ζει και ότι Τον είδε η ίδια, δεν το πίστεψαν. ¹² Μετά από αυτό φανερώθηκε με άλλη μορφή σε δύο από αυτούς, που πήγαιναν έξω σε κάποιο χωράφι. ¹³ Και εκείνοι έτρεξαν και το ανακοίνωσαν στους υπολοίπους. Μα ούτε και αυτούς τούς πίστεψαν.

¹⁴ Ύστερα, φανερώθηκε στους ίδιους τους ένδεκα, την ώρα που είχαν καθήσει στο τραπέζι. Και τους επέπληξε για την ολιγοπιστία και για την σκληροκαρδία τους, γιατί επέμεναν να μη πιστεύουν εκείνους, που τον είχαν δει αναστημένο. ¹⁵ Και τους είπε:

- Να πάτε σε όλο τον κόσμο, και να κηρύξετε το Ευαγγέλιο σε όλους τους ανθρώπους. ¹⁶ Εκείνος που θα πιστέψει και θα βαπτισθεί, θα σωθεί· εκείνος που δεν θα πιστέψει θα κατακριθεί.

¹⁷ Και εκείνους που θα πιστέψουν, θα τους συνοδεύουν θαυμαστά φαινόμενα με την επίκληση του Ονόματός μου.

Θα διώχνουν δαιμόνια·

Θα μιλούν άγνωστες σ' αυτούς γλώσσες·

¹⁸ Θα πιάνουν στα χέρια τους φίδια και σκορπιούς·

Ακόμη και εάν πιούν κάτι θανατηφόρο, δεν θα παθαίνουν τίποτε·

Θα ακουμπούν τα χέρια τους επάνω σε αρρώστους, και θα γίνονται καλά·

¹⁹ Και ο Κύριος, αφού τους είπε αυτά, αναλήφθηκε στον ουρανό και κάθισε στα δεξιά του Θεού.

²⁰ Εκείνοι επήγαν και εκήρυξαν παντού. Και είχαν τον Κύριο μαζί τους· συνεργό τους· να επιβεβαιώνει το κήρυγμά τους, με τα θαύματα που το συνόδευαν. Αμήν.

Πώς μπορούμε να ερμηνεύσουμε τον Ιησού Χριστό;

C. S. Lewis

‘Πώς μπορούμε να ερμηνεύσουμε τον Ιησού Χριστό;’ Αυτό είναι ένα ερώτημα που περιέχει μια κωμική χροιά. Γιατί το πραγματικό ερώτημα δεν είναι πως να ερμηνεύσουμε εμείς τον Χριστό, αλλά πως ερμηνεύει Εκείνος εμάς. Η εικόνα μιας μύγας που κάθεται και σκέφτεται πως θα ερμηνεύσει έναν ελέφαντα είναι αρκετά κωμική. Ίσως όμως η ερώτηση τι μπορούμε εμείς να συμπεράνουμε για Εκείνον, να εννοεί πώς μπορούμε εμείς να δώσουμε λύση στο ιστορικό πρόβλημα που μας ετέθη από τα καταγεγραμμένα λόγια και τις πράξεις αυτού του Ανθρώπου. Η λύση στο πρόβλημα αυτό θα πρέπει να μπορεί να συμφιλώσει δύο πράγματα. Από τη μία έχουμε το σχεδόν γενικά παραδεκτό βάθος και λογική της ηθικής Του διδασκαλίας, η οποία αμφισβητείται ελάχιστα, ακόμα και από εκείνους που αντιστρατεύονται τον Χριστιανισμό. Έχω διαπιστώσει, κατά τη διάρκεια διαφωνίας μου με φανατικά άθεους ανθρώπους, ότι προτιμούν να καταλήγουν στο εξής σχόλιο: ‘Συμφωνώ απόλυτα με τα ηθικά διδάγματα του Χριστιανισμού!’ Και μοιάζει να υπάρχει μια γενική ομοφωνία πως στη διδασκαλία αυτού του Ανθρώπου και των πρώτων διαδόχων του, η ηθική αλήθεια βρίσκεται στην πιο αγνή και βαθιά της μορφή. Δεν είναι γλυκανάλατος ιδεαλισμός, είναι γεμάτη από σοφία και εξυπνάδα. Η όλη ηθική διδασκαλία είναι ρεαλιστική, ανανεωμένη στον πιο ψηλό βαθμό, προϊόν ενός πολύ λογικού μυαλού. Αυτό είναι το ένα φαινόμενο.

Το άλλο φαινόμενο, είναι η σχεδόν αποκρουστική φύση των θεολογικών τοποθετήσεων αυτού του Ανθρώπου.

Ξέρετε όλοι τι εννοώ, και προτιμώ να τονίσω το γεγονός ότι ο αποκρουστικοί ισχυρισμοί αυτού του Ανθρώπου δεν γίνονται μόνο μία φορά κατά τη διάρκεια της πορείας Του. Υπάρχει, βέβαια, εκείνη η φορά που τον οδήγησε στην εκτέλεσή Του. Η στιγμή κατά την οποία ο Ανώτατος Ιερέας τον ρώτησε, ‘ποιος είσαι;’ ‘είμαι ο Χριστός, ο Υιός του αληθινού Θεού, και θα με δείτε να εμφανίζομαι στο τέλος της ιστορίας ως Κριτής του σύμπαντος.’ Αλλά αυτός ο ισχυρισμός δεν περιορίζεται μόνο σε αυτή τη δραματική στιγμή. Αν προσέξει κανείς τις συζητήσεις του θα δει να επαναλαμβάνεται παντού. Για παράδειγμα, έλεγε στους ανθρώπους ‘συγχωρούνται οι αμαρτίες σου.’ Είναι πολύ φυσικό για έναν άνθρωπο να σου συγχωρέσει κάτι που έχεις κάνει σε εκείνον. Αν κάποιος μου κλέψει 5 λίρες, είναι αρκετά πιθανό και λογικό να του πω ‘σε συγχωρώ, το θέμα έκλεισε.’ Αλλά πώς θα αντιδρούσατε αν κάποιος σας έκλεβε 5 λίρες και εγώ του έλεγα ‘είναι όλα εντάξει, σε συγχωρώ’; Μετά υπάρχει και ένα άλλο περίεργο πράγμα που μοιάζει σαν να ξέφυγε τυχαία. Κάποια στιγμή Αυτός ο Άνθρωπος κάθεται σε ένα λόφο κοιτάζοντας την Ιερουσαλήμ και ξαφνικά κάνει ένα αξιοπερίεργο σχόλιο ‘δεν έχω σταματήσει να σου στέλνω προφήτες και σοφούς άντρες.’ Κανείς δεν το σχολιάζει. Ωστόσο, ξαφνικά, σαν φράση που του ξέφυγε, ισχυρίζεται πως είναι η δύναμη που μέσα στους αιώνες στέλνει σοφούς ανθρώπους και ηγεμόνες στον κόσμο. Ας δούμε τώρα και μια άλλη παράξενη παρατήρηση. Σχεδόν σε κάθε θρησκεία υπάρχουν κάποιες δυσάρεστες υποχρεώσεις όπως η νηστεία. Αυτός ο Άνθρωπος ξαφνικά μια μέρα λέει: ‘Κανείς δεν χρειάζεται να νηστεύει όσο είμαι μαζί σας.’ Ποιος είναι αυτός ο Άνθρωπος που ισχυρίζεται πως η παρουσία Του και μόνο καταλύει όλους τους κανόνες;

Ποιος είναι αυτός που μπορεί να πει στο σχολείο πως μπορούν να έχουν ημιαργία; Πολλές φορές τα λόγια Του υποδηλώνουν πως ο ίδιος είναι εντελώς αναμάρτητος; Αυτή είναι πάντα η στάση Του. ‘Εσείς στους οποίους απευθύνομαι είστε όλοι αμαρτωλοί’, χωρίς να αφήνει ποτέ να εννοηθεί ότι θα μπορούσε κάποιος να υπαινιχτεί το ίδιο και για Εκείνον. Λέει ξανά, ‘είμαι ο Υιός του Μοναδικού Θεού, πριν τον Αβραάμ εγώ υπάρχω,’ και μην ξεχνάτε τι σημαίνει η φράση ‘ο ων’ στα εβραϊκά. Ήταν το όνομα του Θεού, που δεν μπορούσε να ξεστομίσει κανείς άνθρωπος.

Αυτή είναι η άλλη πλευρά. Από τη μια έχουμε ηθικά διδάγματα και από την άλλη, τους ισχυρισμούς ενός μεγαλομανή, μπροστά στον οποίο ο Χίτλερ μοιάζει να ήταν ο πιο λογικός άνθρωπος. Δεν υπάρχει ενδιάμεση λύση όπως δεν υπάρχει και αντίστοιχο παράδειγμα σε άλλες θρησκείες. Αν ρωτούσε κάποιος τον Βούδα ‘είσαι ο γιός του Βράχμα;’ εκείνος θα απαντούσε ‘γιέ μου σε σκεπάζει το βέλο των παραισθήσεων.’ Αν ρωτούσε κάποιος τον Σωκράτη αν είναι ο Δίας, εκείνος θα ξεσπούσε σε γέλια. Αν πήγαινε κάποιος στον Μωάμεθ και τον ρώταγε, ‘είσαι ο Αλλάχ;’ θα έσκιζε πρώτα τα ρούχα του και μετά θα του έπαιρνε το κεφάλι. Αν ρωτούσε κάποιος τον Κομφούκιο ‘είσαι ο Παράδεισος;’ νομίζω πως πιθανότατα θα απαντούσε ‘παρατηρήσεις που δεν έρχονται σε συμφωνία με την φύση είναι κακόγουστες.’ Η ιδέα ενός μεγάλου ηθικού διδασκάλου που ισχυρίζεται όσα ισχυρίστηκε ο Χριστός απλά δεν υφίσταται. Η γνώμη μου είναι πως ο μόνος που μπορεί να κάνει παρόμοιους ισχυρισμούς είναι ή ο Θεός ή κάποιος θεότρελος που οι ψευδαισθήσεις έχουν κυριαρχήσει πλήρως πάνω στη λογική του. Μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι ποτέ δεν Τον είδαν απλά σαν ένα δάσκαλο ηθικής. Δεν προκάλεσε αυτήν την εντύπωση σε

κανένα από τους ανθρώπους που συναναστράφηκε. Προκάλεσε κυρίως τρεις αντιδράσεις. Μίσος, τρόμο, θαυμασμό. Δεν υπήρχε κανένα δείγμα ανθρώπων που να εκφράζουν ήπια αποδοχή.

Πώς μπορούμε άραγε να συμφιλώσουμε τα δύο αυτά αντιθετικά φαινόμενα; Μία λύση θα ήταν να πούμε ότι ο Χριστός δεν έκανε ποτέ παρόμοιους ισχυρισμούς, αλλά πως οι οπαδοί του υπερέβαλλαν στα όσα διηγήθηκαν, με αποτέλεσμα να περάσουν οι ισχυρισμοί αυτοί ως δικοί Του στην ιστορία. Αυτό είναι δύσκολο να συνέβη, αφού οι οπαδοί του ήταν όλοι Εβραίοι, επομένως ανήκαν σε εκείνο το έθνος που ήταν πιο πεπεισμένο από κάθε άλλο για την ύπαρξη ενός και μόνου Θεού. Θα ήταν πολύ περίεργο, το απαίσιο αυτό δημιουργήμα σχετικά με έναν θρησκευτικό ηγέτη, να εξαπλωθεί στους τελευταίους ανθρώπους στη γη που θα έκαναν αυτό το λάθος. Αντιθέτως παρατηρούμε ότι κανείς από τους οπαδούς του, ούτε καν οι συγγραφείς των ευαγγελίων, δεν μπόρεσε να αποδεχτεί με ευκολία το νέο δόγμα.

Ένα άλλο θέμα είναι πως, ακολουθώντας την πρώτη άποψη θα πρέπει να θεωρήσουμε τις πράξεις αυτού του Ανθρώπου ως *θρύλους*. Σαν ιστορικός της λογοτεχνίας είμαι απόλυτα πεπεισμένος ότι τα Ευαγγέλια μπορεί να είναι οτιδήποτε άλλο εκτός από θρύλοι. Έχω διαβάσει πάρα πολλούς θρύλους και μπορώ να πω ότι είναι δύο διαφορετικά πράγματα. Τα ευαγγέλια δεν είναι αρκετά καλλιτεχνικά για να είναι θρύλοι. Από άποψη φαντασίας είναι αδέξια, δεν είναι καλοδουλεμένα. Το μεγαλύτερο τμήμα της ζωής του Ιησού μας είναι άγνωστο, όπως και κάθε άλλου που έζησε τον καιρό εκείνο. Οι άνθρωποι που χιτίζουν τους θρύλους δεν θα το επέτρεπαν αυτό. Εκτός από κάποια τμήματα των διαλόγων του Πλάτωνα, δεν υπάρχουν

διάλογοι που να γνωρίζω στην αρχαία λογοτεχνία, όπως αυτούς που συναντάμε στο τέταρτο ευαγγέλιο. Δεν υπάρχει τίποτα αντίστοιχο, ούτε καν στη μοντέρνα λογοτεχνία, μέχρι περίπου εκατό χρόνια πριν που δημιουργήθηκε το ρεαλιστικό διήγημα. Στην ιστορία της γυναίκας που πιάστηκε να πορνεύει βλέπουμε ότι ο Χριστός έσκυψε και έγραψε στο χώμα με το δάχτυλό του. Από το συμβάν αυτό δεν συμπεραίνουμε κάτι συγκεκριμένο. Κανείς ποτέ δεν βάσισε κάποιο δόγμα σε αυτό. Και η τέχνη του να *εφευρίσκεις* μικρές άσχετες λεπτομέρειες για να κάνεις πιο πειστική μια φανταστική σκηνή, είναι αμιγώς μοντέρνα. Σαφέστατα η μόνη εξήγηση αυτής της περικοπής είναι ότι συνέβη στα αλήθεια. Ο συγγραφέας περιέγραψε αυτή τη σκηνή επειδή απλά την είχε *δει*.

Μετά ερχόμαστε στην πιο παράξενη ιστορία από όλες, την ιστορία της Ανάστασης. Είναι πολύ σημαντικό να ξεκαθαρίσουμε τα πράγματα. Άκουσα μια φορά κάποιον να λέει. 'Η σημαντικότητα της Ανάστασης έγκειται στο ότι μας δίνει αποδείξεις επιβίωσης, αποδείξεις πως η ανθρώπινη προσωπικότητα επιβιώνει του θανάτου.' Σύμφωνα με αυτή την άποψη αυτό που συνέβη στον Χριστό θα ήταν αυτό που συνέβαινε πάντα σε όλους τους ανθρώπους, με την μόνη διαφορά ότι στην περίπτωση του Χριστού είχαμε το προνόμιο να το δούμε να συμβαίνει. Αυτό βέβαια δεν είναι ό,τι πίστευαν οι πρώτοι Χριστιανοί συγγραφείς. Κάτι απόλυτα καινούριο στην ιστορία του σύμπαντος είχε συμβεί. Ο Χριστός είχε νικήσει τον θάνατο. Η πόρτα που παρέμενε πάντα κλειδωμένη είχε σπάσει για πρώτη φορά. Αυτό είναι κάτι πολύ διαφορετικό από την επιβίωση ενός φαντάσματος. Δεν εννοώ ότι δεν πίστευαν στα φαντάσματα. Αντιθέτως, το πίστευαν τόσο πολύ, που ο Χριστός χρειάστηκε να τους διαβεβαιώσει πολλές φορές

ότι δεν ήταν φάντασμα. Το θέμα είναι, ότι ενώ πίστευαν στην επιβίωση, ωστόσο είδαν την Ανάσταση ως κάτι τελείως διαφορετικό και καινούριο. Τα κείμενα που περιγράφουν την Ανάσταση δεν είναι μια εικόνα επιβίωσης μετά τον θάνατο, καταγράφουν το πώς ένας καθόλα νέος τρόπος ύπαρξης δημιουργήθηκε στο σύμπαν. Κάτι καινούριο είχε εμφανιστεί στο σύμπαν, τόσο νέο όσο και η πρώτη εμφάνιση της οργανικής ζωής. Αυτός ο Άνθρωπος, μετά τον θάνατο, δεν χωρίζεται σε 'πνεύμα' και 'πτώμα'. Ένας νέος τρόπος ύπαρξης γεννήθηκε. Αυτή είναι η ιστορία. Πώς θα την ερμηνεύσουμε;

Το ερώτημα είναι, υποθέτω, αν κάποια από τις υποθέσεις εξηγεί τα γεγονότα τόσο καλά όσο η χριστιανική υπόθεση. Η χριστιανική υπόθεση είναι πως ο Θεός κατέβηκε στα δεδομένα του δημιουργημένου σύμπαντος, στα μέτρα της ανθρωπότητας, και ανέβηκε ξανά, τραβώντας και τη δημιουργία μαζί Του. Η εναλλακτική υπόθεση δεν είναι ούτε ο θρύλος, ούτε οι υπερβολές,, ούτε η οπτασία ενός φαντάσματος. Είναι είτε παράνοια είτε ψέματα. Εάν κάποιος δεν μπορεί να αποδεχτεί την εναλλακτική υπόθεση (και εγώ δεν μπορώ) τότε στρέφεται στην Χριστιανική θεώρηση.

Πώς να ερμηνεύσουμε τον Χριστό; Δεν μπορεί να υπάρξει τέτοιο θέμα. Όλο το θέμα είναι πως σκοπεύει Αυτός να ερμηνεύσει εμάς. Πρέπει να το δεχτείς ή να το απορρίψεις.

Τα λόγια Του διαφέρουν πολύ από όσα έχει πει κάθε άλλος διδάσκαλος. Οι άλλοι λένε, 'αυτή είναι η αλήθεια περί του σύμπαντος, αυτός είναι ο δρόμος που πρέπει να πάρεις,' αλλά Αυτός λέει, 'Εγώ είμαι η Αλήθεια, η Οδός, και η Ζωή.' Λέει, 'Κανένας άνθρωπος δεν μπορεί να φτάσει την απόλυτη αλήθεια, εκτός μέσα από μένα.

Προσπαθήστε να σώσετε την ζωή σας και αναπόφευκτα θα καταστραφείτε. Θυσιάστε τους εαυτούς σας και θα σωθείτε.' Εκείνος λέει, 'Εάν ντρέπεστε για μένα, αν όταν ακούτε το παράγγελμά μου, στρέψετε το πρόσωπό σας από την άλλη μεριά, το ίδιο θα κάνω και Εγώ όταν επιστρέψω ξανά σαν Θεός. Αν κάτι σε κρατάει μακριά από τον Θεό και από Εμένα, ότι και να είναι, πέταξε το μακριά. Αν είναι το μάτι σου, βγάλε το. Αν είναι το χέρι σου ξερίζωσέ το. Αν βάλεις πρώτο τον εαυτό σου θα έρθεις τελευταίος. Ελάτε σε μένα όλοι όσοι κουβαλάτε βαρύ φορτίο και Εγώ θα σας αναπαύσω. Όλες οι αμαρτίες σας ξεπλύθηκαν, έχω τη δύναμη να το κάνω αυτό. Είμαι η Ανα-γέννηση, είμαι η Ζωή. Φάτε Με, πιείτε Με, είμαι η Τροφή σας. Και επιτέλους, μην φοβάσθε, έχω ξεπεράσει ολόκληρο το Σύμπαν.' Αυτό είναι το θέμα.